Rok XIII. Warszawa, dnia 20 kwietnia 1937 r. Nr. 8

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE
ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

Komitet Redakcyjny: *Józef Rożkowski, Juliusz Zdanowski, Jarosław Żaboklicki.*
Redaktor — *Bolesław Obszyński.*

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:

Rocznie	zł. 28.—
Półrocznie	„ 14.—
Kwartalnie	„ 7.—
Miesięcznie	„ 3.—
Cena Nr. pojedyńcz. .	„ 1.40

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Warszawa, ul. Miodowa 6.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520.
Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego" Sp. z ogr. odp. w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 6. Telef. 5-92-63.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.
Przedruk dozwolony za podaniem źródła

CENY OGŁOSZEŃ

Strona w tekście: 300 zł., 1|2 str. 150 zł., 1|4 strony 75 zł. Poza tekstem za stronę 200 zł., 1|2 str. 100 zł., 1|4 str. 50 zł.
Dla Komunalnych Kas Oszczędności bilanse i tabl. (dostarc. bezpośrednio do admin.) za str. 70 zł., 1|2 str. 35 zł., 1|4 str. 20 zł.

Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości

z dnia 16 marca 1937 r.

o Komunalnych Kasach oszczędności

(Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173, z dn. 5 kwietnia 1937 r.).

Na podstawie art. 95, art. 23 ust. (2), art. 24, art. 27 ust. (2) i (3) i art. 71 ust. (3) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 860) zarządza się co następuje:

Przepisy ogólne (do art. 1 — 6).

§ 1. (1) Komunalne kasy oszczędności posiadają osobowość prawną charakteru publiczno - prawnego, mogą nabywać prawa i zaciągać zobowiązania.

(2) Komunalne kasy oszczędności nabywają osobowość prawną przez ich zarejestrowanie.

(3) Dokumenty, wystawione przez komunalne kasy oszczędności, zaopatrzone podpisami i pieczęcią zgodnie z § 13 ust. (3) rozporządzenia niniejszego, są dokumentami publicznymi.

(4) W dalszym ciągu rozporządzenia niniejszego komunalne kasy oszczędności zwane będą — kasami oszczędności lub kasami, związki komunalnych kas oszczędności — związkami kas oszczędności, związki samorządu terytorialnego lub związki międzykomunalne, zakładające kasy oszczędności — związkami założycielskimi.

(5) Powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia artykuły odnoszą się do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 860).

§ 2. (1) Związki samorządu terytorialnego, zamierzające wspólnie założyć kasę oszczędności, powinny utworzyć w tym celu związek międzykomunalny na zasadzie przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o związkach międzykomunalnych (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 386). Związek międzykomunalny jest wówczas związkiem założycielskim w stosunku do założonej kasy oszczędności.

(2) Członkowie związku międzykomunalnego ponoszą z tytułu poręki odpowiedzialność solidarną wobec osób trzecich. O odpowiedzialności w stosunku wewnętrznym pomiędzy członkami związku międzykomunalnego rozstrzyga statut kasy, przy czym postanowienia, odnoszące się do odpowiedzialności, powinny być również zawarte w statucie związku międzykomunalnego.

§ 3. (1) Zakres odpowiedzialności związku założycielskiego za zobowiązania kasy powinien być określony w statucie kasy z wyraźnym wyszczególnieniem rodzaju zobowiązań, za które związek założycielski poręcza.

(2) Związek założycielski może ponadto w poszczególnym przypadku na podstawie uchwały organu stanowiącego związku założycielskiego przyjąć odpowiedzialność za inne zobowiązania kasy, nie wymienione w statucie.

§ 4. (1) Kasy oszczędności używają firmy „Komunalna Kasa Oszczędności" z dodaniem nazwy związku założycielskiego i siedziby kasy. Kasy mogą używać skrótu „K. K. O.".

(2) Firmę oddziału, zbiornicy, kantoru wymiany i zakładu zastawniczego (lombardu), założonego przez kasę, stanowi firma kasy z dodatkiem, odróżniającym od zakładu głównego i innych oddziałów, zbiornic itp. tejże kasy.

§ 5. Na podstawie art. 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1927 r. o godłach i barwach państwowych oraz o oznakach, chorągwiach i pieczęciach (Dz. U. R. P. Nr 115, poz. 980) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr 80, poz. 629) kasy oszczędności używają

pieczęci owalnej, zawierającej herb województwa, na obszarze którego działają, lub herb własnego związku założycielskiego oraz w otoku herbu nazwę kasy.

Organizacja (do art. 7 — 17).

§ 6. (1) Poza postanowieniami, przewidzianymi w art. 7, w statucie kasy należy również ustalić:

1) terminy, w których odbywać się mają zwyczajne posiedzenia rady i komisji rewizyjnej kasy;

2) warunki zwoływania nadzwyczajnych posiedzeń rady;

3) sposób obradowania i powzięcia uchwał przez organa kasy;

4) sprawy, które mają być unormowane osobnymi regulaminami.

(2) Ogłoszenia kasy powinny być wywieszane w lokalu kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych oraz w lokalu urzędowym jej związku założycielskiego.

(3) Przez terytorialny zakres działania kasy należy rozumieć obowiązek kasy do przyjmowania wkładów oszczędnościowych z terenu działania związku założycielskiego oraz z terenu, na którym władza nadzorcza zezwoliła kasie otworzyć oddział lub zbiornicę.

§ 7. Celem zapewnienia jednolitej organizacji kas oszczędności Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych wyda statut wzorowy; statut ten będzie ogłoszony w Monitorze Polskim.

§ 8. Kasa obowiązana jest ogłosić w dzienniku urzędowym związku założycielskiego, a w braku tegoż w dzienniku urzędowym właściwego województwa, oraz w organie związku kas oszczędności wyciąg ze statutu, zawierający postanowienia, określające zakres odpowiedzialności związku założycielskiego za zobowiązania kasy, zakres czynności kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładu zastawniczego oraz ważniejsze odchylenia od postanowień, zawartych w statucie wzorowym kasy. Tekst wyciągu ustala związek kas oszczędności.

§ 9. (1) Organ stanowiący związku założycielskiego wybiera na okres trzyletni członków rady oraz ich zastępców w połowie spośród osób, należących do organów ustrojowych związku założycielskiego, w drugiej połowie spośród osób, w skład organów ustrojowych tego związku nie wchodzących. Zarówno ustępujący członkowie, jak i ich zastępcy mogą być wybrani ponownie.

(2) Przewodniczący rady kasy lub jego zastępca nie bierze udziału w głosowaniu. Rozstrzyga on w razie równości głosów.

(3) Przewodniczący oraz członkowie rady kasy pełnią swe funkcje bezpłatnie. Służy im jednak prawo do diet za udział w protokołowanych posiedzeniach oraz zwrot kosztów podróży w wysokości, uchwalonej przez radę kasy w myśl zasad, ustalonych przez związek kas oszczędności, o ile nie stoją temu na przeszkodzie przepisy szczególne.

§ 10. (1) Dyrekcja komunalnej kasy oszczędności jest organem kolegialnym, składającym się co najmniej z trzech członków. W skład dyrekcji wchodzi dyrektor zarządzający, jego zastępca oraz członek lub członkowie dyrekcji.

(2) Dyrektor zarządzający i jego zastępca powinni posiadać praktykę w kasach oszczędności, w związkach komunalnych kas oszczędności, bądź też praktykę bankową, przy czym przez tę praktykę rozumieć należy pracę na stanowiskach, umożliwiających zdobycie wiadomości, dotyczących całokształtu czynności bankowych. Statut kasy może zawierać ponadto postanowienia, określające szczegółowo kwalifikacje, wymagane od dyrektora zarządzającego i jego zastępcy.

(3) Członków dyrekcji, nie zatrudnionych stale w kasie, wybiera rada na lat trzy. Nie pobierają oni stałego wynagrodzenia. Służy im jednak prawo do diet za udział w protokołowanych posiedzeniach organów i komisyj kasy.

(4) Członkowie dyrekcji kasy oszczędności uczestniczą w posiedzeniach rady kasy, lecz nie biorą udziału w głosowaniu.

(5) Statut kasy może przewidywać większą liczbę zastępców dyrektora zarządzającego oraz zawierać postanowienia, że zastępca, bądź zastępcy dyrektora zarządzającego powinni być stale zatrudnieni w kasie i posiadać kwalifikacje takie same, jak dyrektor zarządzający.

§ 11. (1) Dyrektora zarządzającego, jego zastępcę oraz innych członków dyrekcji powołuje rada kasy większością głosów, przy obecności na posiedzeniu co najmniej dwóch trzecich członków rady. Powołanie dyrektora zarządzającego podlega zatwierdzeniu przez związek kas oszczędności.

(2) Uchwała rady kasy, odwołująca dyrektora zarządzającego, wymaga zatwierdzenia związku kas oszczędności.

§ 12. (1) Dyrektor zarządzający sprawuje kierownictwo bieżących czynności kasy oszczędności: jest on przewodniczącym dyrekcji i zwierzchnikiem służbowym wszystkich pracowników kasy.

(2) Zastępca dyrektora zarządzającego wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki dyrektora zarządzającego w zakresie, wymienionym w ustępie poprzedzającym, tylko w razie jego nieobecności, bądź w sprawach, zleconych przez dyrektora zarządzającego. Bliższy podział funkcji pomiędzy członków dyrekcji, stale zatrudnionych w kasie, ustali regulamin, uchwalony przez dyrekcję i zatwierdzony przez radę kasy.

§ 13. (1) Dyrektor zarządzający lub jego zastępca reprezentuje kasę wobec wszystkich władz, urzędów, instytucyj i osób.

(2) Rada kasy może na wniosek dyrekcji ustanawiać prokurentów i pełnomocników, upoważnionych do działania w imieniu kasy. Pełnomocnictwo takie powinno szczegółowo określać granice umocowania pełnomocnika.

(3) Dokumenty, mocą których kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich, oraz pełnomocnictwa, upoważniające do zaciągania takich zobowiązań i do działania w imieniu kasy, powinny być zaopatrzone pieczęcią kasy i podpisywane przez dwie osoby, wchodzące w skład dyrekcji lub przez osoby, upoważnione do podpisywania za kasę; koniecznym jest jednak podpis dyrektora zarządzającego lub podpis jego zastępcy w przypadkach, określonych w § 12 ust. (2) rozporządzenia niniejszego.

§ 14. Przepisy służbowe i dyscyplinarne dla członków dyrekcji, jak również dla prokurentów i innych pracowników kasy ustala związek kas oszczędności, natomiast przepisy uposażeniowe uchwala rada kasy, a zatwierdza związek kas oszczędności.

§ 15. Rada kasy może powołać komisję kredytową. Zadaniem komisji jest opiniowanie przedłożonych przez dyrekcję wniosków o udzielenie kredytu. Dyrekcja nie może udzielić kredytu, jeśli opinia komisji wypadła ujemnie. Skład komisji oraz przypadki, w których dyrekcja powinna zasięgnąć opinii komisji, określi regulamin, o którym mowa w § 22 ust. (2) rozporządzenia niniejszego.

§ 16. (1) Komisja rewizyjna jest organem kolegialnym, składających się z trzech do pięciu osób. Liczbę jej członków i ich zastępców określi statut. W skład komisji rewizyjnej nie mogą wchodzić członkowie rady, dyrekcji i pracownicy kasy.

(2) Komisja rewizyjna działa na podstawie regulaminu, uchwalonego przez organ stanowiący związku założycielskiego, według wzoru, wydanego przez związek kas oszczędności.

(3) Ze swych czynności komisja rewizyjna przedkłada sprawozdania związkowi kas oszczędności, władzy nadzorczej związku założycielskiego, właściwej do zatwierdzania uchwał finansowych tego związku, i związkowi założycielskiemu, a odpisy tych sprawozdań podaje do wiadomości radzie i dyrekcji kasy. Do obowiązków komisji rewizyjnej należy również przedkładanie pisemnych wniosków radzie kasy o udzielenie lub nieudzielenie absolutorium dyrekcji.

(4) Ustępujący członkowie komisji rewizyjnej pełnią swe funkcje do czasu wyboru nowych członków.

§ 17. (1) Członkowie organów kasy i jej pracownicy, jak również członkowie komisji rewizyjnej nie mogą korzystać z bezpośredniego kredytu w kasie, w której pełnią swoje czynności.

(2) Osoby, zadłużone w kasie, w razie wybrania ich do organów kasy lub przyjęcia do kasy w charakterze pracowników nie mogą korzystać z indywidualnych ulg przy spłacaniu tego zadłużenia.

(3) Za bezpośredni kredyt uważać należy zobowiązania, wynikające z podpisów na wekslach, skryptach dłużnych lub na jakichkolwiek innych dokumentach.

§ 18. (1) Spory pomiędzy organami kas oszczędności rozstrzyga związek kas oszczędności.

(2) W razie sporu pomiędzy organami kasy oszczędności a związkiem założycielskim, strona wszczynająca spór kieruje go do Ministra Skarbu, działającego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, za pośrednictwem swej bezpośredniej władzy nadzorczej, bądź, o ile chodzi o kasę, za pośrednictwem związku kas oszczędności.

Założenie kasy oszczędności (do art. 18 — 22).

§ 19. (1) Uchwała organu stanowiącego związku założycielskiego o założeniu kasy oszczędności wraz ze statutem podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej, po zasięgnięciu opinii właściwego wojewody, z którym w tym zakresie współdziała wydział wojewódzki (izba wojewódzka).

(2) Zmiany statutu zatwierdza związek kas oszczędności.

§ 20. (1) Po zatwierdzeniu uchwały o założeniu kasy przewodniczący organu stanowiącego związku założycielskiego zarządza dokonanie wyboru rady kasy. Rada kasy z kolei wybiera członków dyrekcji.

(2) Po wpłaceniu kapitału zakładowego i bezzwrotnej dotacji na zorganizowanie kasy dyrekcja zgłosi założenie kasy celem wpisania do rejstru handlowego.

Zakres działania kasy oszczędności (do art. 23 — 30.

§ 21. Oprócz czynności bankowych, wymienionych w art. 23 ust. (1), kasy oszczędności uprawnione są do wykonywania następujących czynności:

1) pozbywania własnych wierzytelności hipotecznych;

2) nabywania wierzytelności hipotecznych, zabezpieczonych w sposób, określony w § 22 ust. (1) pkt 1) rozporządzenia niniejszego;

3) sprzedawania i zastawiania własnych papierów wartościowych;

4) wystawiania przekazów i akredytyw na instytucje kredytowe, w których kasom oszczędności wolno lokować fundusze, w granicach posiadanych [1]) przez klienta w kasie funduszów;

5) przyjmowania na imienne książeczki wkładkowe lokat, w szczególności lokat instytucji finansowych i ubezpieczeniowych;

6) udzielania gwarancji;

7) prowadzenia agentur Banku Polskiego, banków państwowych i komunalnych oraz wspólnych instytucji finansowych i kas oszczędności.

§ 22. (1) W działalności kredytowej kasy oszczędności powinny stosować następujące zasady:

1) pożyczki hipoteczne mogą być udzielane tylko do wysokości pierwszej połowy wartości sprzedażnej nieruchomości, przy czym w pierwszej połowie wartości powinno się mieścić również zabezpieczenie odsetek dwuletnich i 10% sumy pożyczkowej, jako zabezpieczenie kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego;

2) pożyczki pod zastaw papierów wartościowych mogą być udzielane do wysokości najwyżej 75% wartości giełdowej lub targowej zastawionych papierów, lecz nie wyżej ich wartości imiennej;

3) weksle dyskontowane powinny posiadać charakter krótkoterminowy i pochodzić z obrotu gospodarczego oraz powinny być zaopatrzone co najmniej w dwa podpisy osób majątkowo odpowiedzialnych;

4) weksle, zabezpieczające pożyczki, jak również skrypty dłużne powinny posiadać co najmniej trzy podpisy osób, majątkowo odpowiedzialnych, przy czym warunek ten nie dotyczy pożyczek, udzielanych osobom prawa publicznego;

5) rachunki bieżące otwartego kredytu powinny być zabezpieczone hipotecznie, papierami wartościowymi lub też w inny sposób, ustalony w regulaminie, o którym mowa poniżej.

(2) Sposób postępowania oraz szczegółowe warunki udzielania kredytów, pożyczek i dyskontowania weksli określi regulamin, ustalony przez związek kas oszczędności, a zatwierdzony przez Ministra Skarbu.

§ 23. (1) Udzielanie kredytów związkowi założycielskiemu, innym związkom samorządowym oraz przedsiębiorstwom i zakładom komunalnym ponad 10% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych wymaga zezwolenia związku kas oszczędności.

(2) Za kredyt udzielony związkowi założycielskiemu i innym związkom samorządowym oraz przedsiębiorstwom i zakładom komunalnym uważać należy także wszelkie zobowiązania wynikające z żyr, poręczeń i zakupu obligacji, emitowanych przez związki samorządowe.

§ 24. (1) Kasa oszczędności, posiadająca wkłady oszczędnościowe w wysokości ponad 200.000 zł, powinna umieścić w papierach państwowych lub przez państwo gwarantowanych taką część sumy wkładów oszczędnościowych, aby wartość imienna tych papierów wartościowych wynosiła co najmniej 5% tej sumy.

(2) Fundusze zasobowe kasy oszczędności powinny być umieszczone w papierach, wymienionych w ust. (1), w 50% swej wysokości, bądź nadwyżki ponad lokatę w nieruchomościach.

(3) Fundusze wolne mogą być lokowane oprócz w instytucjach, wymienionych w art. 27 ust. (2), również w kasach oszczędności za zezwoleniem związku kas oszczędności, a także w innych instytucjach, wskazanych przez Ministra Skarbu.

Przyjmowanie wkładów oszczędnościowych (do art. 31 — 37).

§ 25. (1) Kasa przyjmuje wkłady oszczędnościowe tylko w gotówce i tylko na takie wkłady może wystawiać książeczki oszczędnościowe, które mogą być — stosownie do żądania

---

1) W tekście zamieszczonym w Dzienniku Ustaw jest mylnie słowo: „podanych". Błąd ten będzie urzędowo sprostowany. (Przyp. Redakcji).

składającego wkład — wystawiane na okaziciela lub na imiennie oznaczoną osobę. Książeczka oszczędnościowa stanowi dowód posiadania w kasie wkładu oszczędnościowego w wysokości każdorazowego jej salda.

(2) Kasa oszczędności przyjmuje wkłady osób fizycznych i prawnych na ich własny rachunek lub na rachunek osób trzecich. Kasa oszczędności może przyjmować również wkłady o specjalnym przeznaczeniu.

(3) Kasa oszczędności może przyjmować wkłady oszczęściowe poza lokalem kasy i potwierdzać ich przyjęcie w sposób, określony przez związek kas oszczędności.

§ 26. (1) Książeczki oszczędnościowe, wystawiane na imiennie oznaczone osoby, z zastrzeżeniem odbioru wkładu dla osób imiennie oznaczonych, nie są tytułami na okaziciela, przeto przepisy art. 35 książeczek tych nie dotyczą.

(2) O zniszczeniu lub utraceniu tego rodzaju książeczek powinien właściciel wkładu zgłosić pisemnie w kasie, jej oddziale lub zbiornicy, w której mu książeczkę wydano, oraz ogłosić o tym w dzienniku urzędowym związku założycielskiego, a w braku tegoż w dzienniku urzędowym właściwego województwa. Po upływie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia kasa oszczędności może wydać nową książeczkę oszczędnościową, na którą przenosi się saldo książeczki zniszczonej lub utraconej.

§ 27. (1) Kasa oszczędności może organizować szkolne, robotnicze itp. kasy oszczędności oraz wydawać szkolne, robotnicze itp. książeczki oszczędnościowe i inne dowody oszczędnościowe na zasadach, zatwierdzonych przez związek kas oszczędności.

(2) Kasy oszczędności mogą wydawać znaczki oszczędnościowe oraz rozdzielać skarbonki oszczędnościowe.

§ 28. (1) Książeczki oszczędnościowe wystawia kasa w sposób przepisany dla dokumentów, z których powstaje zobowiązanie kasy wobec osób trzecich. Wzór książeczki oszczędnościowej ustala władza nadzorcza.

(2) Do umownego przeniesienia własności książeczki oszczędnościowej na inną osobę konieczne jest jej wręczenie.

(3) Kasa oszczędności może sobie zastrzec, że wypłaty w tym samym dniu na tę samą książeczkę będzie dokonywać do pewnej, określonej w statucie najwyższej kwoty.

(4) Całkowita lub częściowa wypłata wkładów, nawet w przypadkach egzekucji, może nastąpić tylko za przedstawieniem książeczki.

(5) Wkłady na książeczki oszczędnościowe wolne są od zajęcia egzekucyjnego do wysokości zł 2.500.—.

§ 29. (1) Wpłaty mogą być uskuteczniane bez przedkładania książeczki oszczędnościowej, a mianowicie drogą przekazów pocztowych, listów pieniężnych, czeków oraz przez specjalnych inkasentów. Wpisu do książeczki oszczędnościowej dokonywa kasa oszczędności przy najbliższym przedstawieniu jej książeczki oszczędnościowej.

(2) Całkowita lub częściowa wypłata przez kasę wkładów, wykazanych w książeczce oszczędnościowej, może nastąpić również za poprzednim nadesłaniem kasie książeczki, podaniem sposobu przekazania wypłaty oraz adresu wkładcy, bądź osoby, na ręce której wypłata ma nastąpić, i za wyraźnym wskazaniem, w jaki sposób i do czyich rąk książeczka ma być zwrócona lub też czy ma zostać zatrzymana do rozporządzenia wkładcy. Wypłata może być dokonana w powyższy sposób na polecenie wkładcy do rąk osoby trzeciej tylko wtedy, jeżeli osoba ta odpowiednio do polecenia się wylegitymuje i jeżeli zastrzeżenie, wpisane w księdze zastrzeżeń, wypłacie takiej się nie sprzeciwia.

(3) Za zezwoleniem związku kas oszczędności kasy mogą wejść w porozumienie z innymi kasami oszczędności co do wzajemnego przyjmowania wkładów i dokonywania wypłat na wystawione przez siebie książeczki oszczędnościowe.

§ 30. (1) Odsetki od wkładów oszczędnościowych dolicza się do wkładów co pół roku, bądź co rok. Przy likwidacji wkładu wypłaca się odsetki bieżące. Bieg odsetek rozpoczyna się od dnia następnego po dniu wpłaty i biegnie do dnia, poprzedzającego dzień wypłaty. Wysokość oprocentowania książeczek może być różna w zależności od terminu wypowiedzenia wkładu, zgłoszonych zastrzeżeń albo innego uwarunkowania wypłaty wkładu.

(2) W drodze premii lub losowania nagród można wyróżnić pewne rodzaje książeczek oszczędnościowych, które związek kas oszczędności uzna za zasługujące na wyróżnienie.

§ 31. (1) Kasie służy prawo wypowiadania wkładów. Wypowiedzenie wkładu poszczególnemu wkładcy może być dokonane ustnie, z zaznaczeniem tego w książeczce oszczędnościowej, lub też przez zawiadomienie pisemne. Wypowiedzenie wkładów może nastąpić także przez podanie do wiadomości publicznej w sposób, przewidziany dla ogłoszeń kasy oszczędności.

(2) Kasa może odmówić przyjęcia wkładu w przypadkach, przewidzianych w statucie kasy.

§ 32. Niepodjęte wkłady na książeczki oszczędnościowe oraz dopisane do nich odsetki przedawniają się z upływem lat dwudziestu od dnia, w którym nastąpiła ostatnia wypłata lub wpłata.

§ 33. Przepisy w sprawie przyjmowania i wypłaty wkładów oszczędnościowych powinny być zawarte w statucie kasy oszczędności, jak również w wyciągu ze statutu kasy, dołączonym do książeczki oszczędnościowej.

Szczególne uprawnienia kasy (do art. 38 — 40).

§ 34. (1) Należności pieniężne kas oszczędności w sumie, nie przekraczającej 1.000 złotych, mogą być ściągane w trybie administracyjnym. Przepis ten ma zastosowanie do poszczególnych obligów, bez względu na ogólne zadłużenie dłużnika.

(2) Tytuł wykonawczy dla tych należności stanowią wykazy zaległości z ksiąg handlowych, wystawione przez kasę i zaopatrzone przez nią stwierdzeniem, że pretensja prawnie dojrzała do egzekucji.

Rachunkowość (do art. 41 — 45).

§ 35. (1) Rokiem obrotowym kas oszczędności jest rok kalendarzowy.

(2) Najpóźniej w ciągu trzech miesięcy po upływie roku obrotowego dyrekcja kasy powinna złożyć radzie kasy do zatwierdzenia sprawozdanie z działalności kasy za rok ubiegły wraz z bilansem i rachunkiem zysków i strat oraz z wnioskami komisji rewizyjnej. Rada kasy powinna powziąć uchwałę najpóźniej w ciągu jednego miesiąca od daty ich otrzymania, po czym dyrekcja przesyła je związkowi kas oszczędności do zbadania oraz związkowi założycielskiemu i władzy nadzorczej tego związku, właściwej do zatwierdzania jego uchwał finansowych, do wiadomości. Związek kas oszczędności przesyła następnie władzy nadzorczej sprawozdanie wraz z bilansem i rachunkiem zysków i strat. Najpóźniej do dnia 1 czerwca każdego roku dyrekcja kasy powinna podać do wiadomości publicznej bilans i rachunek zysków i strat w sposób, przewidziany dla ogłoszeń kasy, oraz w organie prasowym związku kas oszczędności.

§ 36. Księgi i kartoteki wkładów oszczędnościowych powinny być przechowywane przez lat trzydzieści, inne zaś

księgi, kartoteki, listy otrzymane, odpisy listów wysłanych, pisma, dotyczące zapisów, oraz spłacone książeczki oszczędnościowe — przez lat dziesięć. Przy księgach i kartotekach terminy te liczy się od końca roku kalendarzowego, w którym został uskuteczniony ostatni zapis do księgi lub kartoteki.

§ 37. (1) Statut kasy oszczędności może przewidywać utworzenie funduszów o szczególnym przeznaczeniu, związanym z działalnością kasy. Fundusze te z wyjątkiem funduszu amortyzacyjnego nieruchomości mogą być tworzone, o ile fundusz zasobowy osiągnął 5% stanu wkładów oszczędnościowych i innych zobowiązań kasy, nie wliczając w to zobowiązań z tytułu redyskonta. O przeznaczeniu części zysków kasy na fundusze oraz o sposobie lokowania funduszów stanowi statut lub uchwała rady kasy.

(2) Fundusz emerytalny powinien być osobno administrowany.

Łączenie się kas oszczędności (do art. 46 — 54).

§ 38. (1) Spory pomiędzy związkami założycielskimi co do sposobu i warunków połączenia się kas oszczędności rozstrzyga władza nadzorcza. W szczególności władza nadzorcza ustali ostateczny rozrachunek z tytułu połączenia się kas, jeżeli rozrachunek ten nie zostanie między zainteresowanymi związkami założycielskimi uzgodniony, i określi sumę dopłaty związku założycielskiego na pokrycie strat kasy.

(2) Władza nadzorcza może zarządzić, o ile uzna to za konieczne dla ustalenia ostatecznego rozrachunku między związkami założycielskimi, aby wszystkie aktywa i pasywa każdej z połączonych kas oszczędności, bądź też niektóre z nich były zarządzane oddzielnie nawet po upływie okresu, wskazanego w art. 51.

Likwidacja kasy oszczędności (do art. 55 — 65).

§ 39. (1) Datę otwarcia likwidacji ustala władza nadzorcza w decyzji, zarządzającej likwidację lub zatwierdzającej uchwałę organu stanowiącego związku założycielskiego o likwidacji kasy.

(2) Decyzję władzy nadzorczej, zarządzającej lub zatwierdzającej likwidację kasy, należy ogłosić w dzienniku urzędowym właściwego województwa, w organie prasowym związku kas oszczędności oraz w sposób, przewidziany dla ogłoszeń kasy.

§ 40. Likwidatorzy przejmują sprawy kasy na podstawie bilansu, sporządzonego na dzień otwarcia likwidacji. Z dniem otwarcia likwidacji ustaje działalność organów kasy, a kierownictwo jej sprawami przechodzi na likwidatorów. Dokumenty, mocą których kasa w likwidacji zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich, powinny być podpisywane przez dwóch likwidatorów, bądź przez jednego likwidatora i pracownika kasy, upoważnionego przez likwidatorów do podpisywania za kasę w likwidacji.

§ 41. Plan przeprowadzenia likwidacji kasy powinni likwidatorzy przedłożyć do zatwierdzenia związkowi kas oszczędności w ciągu 6 miesięcy od daty otwarcia likwidacji.

§ 42. Jeżeli fundusze kasy nie wystarczają na pokrycie zobowiązań z tytułu wkładów oszczędnościowych, związek założycielski powinien dostarczyć potrzebnych funduszów w ciągu roku od daty pierwszego ogłoszenia o likwidacji; fundusze, potrzebne do zaspokojenia innych zobowiązań kasy, za które związek założycielski zgodnie ze statutem kasy ponosi odpowiedzialność, powinny być dostarczone w terminie, wskazanym przez władzę nadzorczą.

§ 43. (1) Fundusze potrzebne na zaspokojenie wierzycieli kasy, którzy po odbiór swych wierzytelności nie zgłosili się do chwili zamknięcia postępowania likwidacyjnego, powinny być złożone do depozytu sądowego na rzecz tych wierzycieli. Sumy, nie podjęte przez wierzycieli, przypadają po przedawnieniu wierzytelności na rzecz związku założycielskiego.

(2) O przeprowadzeniu likwidacji likwidatorzy zawiadamiają związek założycielski i składają sprawozdanie związkowi kas oszczędności. Po stwierdzeniu prawidłowego przeprowadzenia likwidacji likwidatorzy powinni wnieść o wykreślenie kasy z rejestru handlowego, po czym władza nadzorcza, bądź organ stanowiący związku założycielskiego odwołuje likwidatorów.

Nadzór państwowy (do art. 71 — 73).

§ 44. (1) Nadzór państwowy nad kasami oszczędności sprawuje Minister Skarbu, działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

(2) W granicach, zleconych w rozporządzeniu niniejszym i w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r., wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o związkach komunalnych kas oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 410), bezpośredni nadzór nad kasami sprawuje właściwy związek kas oszczędności. Kasy oszczędności powinny się zwracać do władzy nadzorczej, jak również do Ministra Skarbu za pośrednictwem związku kas oszczędności.

(3) Władza nadzorcza może przy poszczególnych kasach oszczędności mianować komisarza rządowego i jego zastępcę, określając zarazem jego prawa, obowiązki oraz wysokość wynagrodzenia.

§ 45. (1) W razie stwierdzenia, że działalność kasy oszczędności jest sprzeczna z prawem lub statutem, bądź jest szkodliwa dla interesu publicznego, władza nadzorcza może zawiesić w czynnościach lub rozwiązać organa kasy, jak również zawieszać w czynnościach poszczególnych członków organów kasy oszczędności. Rozwiązanie rady kasy powoduje rozwiązanie komisji, wybranych przez radę.

(2) Władza nadzorcza mianuje w miejsce rozwiązanych lub zawieszonych w czynnościach organów kasy zarząd tymczasowy na koszt kasy lub związku założycielskiego.

(3) W przypadkach nagłych i koniecznych władza nadzorcza oraz związek kas oszczędności może do czasu mianowania tymczasowego zarządu, bądź powołania nowego składu dyrekcji powierzyć prowadzenie kasy oszczędności wyznaczonym przez siebie osobom na koszt kasy.

(4) Władza nadzorcza może uchylać lub zawieszać uchwały i zarządzenia organów kasy, naruszające prawo lub statut, albo szkodliwe dla interesu publicznego lub interesu kasy.

§ 46. (1) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych może spełniać kontrolę nad kasami oszczędności niezależnie od kontroli, wykonywanej przez związki kas oszczędności. Koszty tej kontroli ponoszą kasy oszczędności w wysokości, ustalonej corocznie przez Ministra Skarbu. Z sum tych w szczególności pokrywane będą wydatki, związane z delegowaniem na kontrolę osób przez Ministra Skarbu i Ministra Spraw Wewnętrznych.

(2) Związki kas oszczędności przeprowadzają przynajmniej raz w roku rewizję, kontrolę lub inspekcję każdej z kas, położonych na terenie ich działania, przy czym sposób i formę dokonywania tych czynności określą regulaminy, ustalone przez związki kas oszczędności, a zatwierdzone przez władzę

nadzorczą. Od obowiązku tego zwolnione są związki kas oszczędności w odniesieniu do tych kas, w których rewizję w danym roku przeprowadziła władza nadzorcza.

Przepisy przejściowe i końcowe (do art. 89 — 96).

§ 47. Na obszarze województwa śląskiego związki samorządowe celem wspólnego założenia kasy oszczędności tworzą związki na podstawie pruskiej ustawy o związkach celowych z dnia 19 lipca 1911 r. (Zb. ust. pr. str. 115).

§ 48. (1) Statuty kas oszczędności powinny być uzgodnione z przepisami rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 860) oraz z przepisami rozporządzenia niniejszego i przesłane do dnia 1 lipca 1937 r. związkowi kas oszczędności do zatwierdzenia.

(2) W ciągu dwóch miesięcy od daty zatwierdzenia statutów kasy oszczędności powinny się zorganizować, w szczególności dostosować skład organów kasy do obowiązujących przepisów. W powyższym terminie kasy powinny przedstawić związkowi kas oszczędności urzędujących bądź nowo powołanych dyrektorów zarządzających do zatwierdzenia.

§ 49. Przyjęty przez związek założycielski przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego zakres odpowiedzialności za zobowiązania kasy nie może być zmniejszony i pozostaje nadal w mocy.

§ 50. Jeżeli herb województwa bądź herb związku założycielskiego nie został jeszcze zatwierdzony lub nadany w sposób, przewidziany w art. 1 rozporządzenia, o którym mowa w § 5 rozporządzenia niniejszego, do czasu zatwierdzenia tegoż herbu kasa oszczędności używa pieczęci bez herbu.

§ 51. Kasy oszczędności powinny w ciągu trzech lat od daty wejścia w życie rozporządzenia niniejszego dostosować sposób lokowania funduszów zasobowych i emerytalnych do przepisów art. 27 ust. (1).

§ 52. W rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r., wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o związkach komunalnych kas oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 410) § 4 ust. (1) pkt 1) otrzymuje brzmienie: „1) zatwierdzanie zmian statutów kas oszczędności".

§ 53. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życiem z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski.*
Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski.*
Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski.*

Sprawozdanie Związku Związków K. K. O. na rok 1936

A. Sytuacja w K. K. O.

1. Mówiąc o sytuacji komunalnych kas oszczędności należy choćby kilka słów poświęcić ogólnej sytuacji gospodarczej w Polsce w r. ub. Sytuacja instytucji finansowych jest bowiem w dużym stopniu odbiciem sytuacji nie tylko na rynku pieniężnym i kapitałowym, ale również wykładnikiem kształtowania się warunków gospodarczych w pozostałych dziedzinach gospodarstwa narodowego.

Rok ubiegły po raz pierwszy od kilku lat zakończył się pod znakiem wyraźnej poprawy gospodarczej, tak w przemyśle jak i rolnictwie. Zwyżka cen na rynku zbożowym, dość dobre zbiory w stosunku do zbiorów światowych, wreszcie ulgi kredytowe wpłynęły pomyślnie na zwiększenie przychodów rolnictwa. Poprawa w rolnictwie przyczyniła się do wzrostu produkcji przemysłowej, która osiągnęła 77,5% stanu z 1928 r., a o 34% przekroczyła najniższy poziom z 1932 r. Poprawa wystąpiła głównie w dziale produkcji dóbr inwestycyjnych, przede wszystkim związanych z rolnictwem i ruchem budowlanym. Wzmogły się również inwestycje maszynowe w wielu gałęziach przemysłu. W dziale dóbr konsumcyjnych największy wzrost osiągnął zbyt cukru (o 14%) w związku m. i. z obniżeniem cen w końcu 1935 r.

Obroty handlu wewnętrznego wykazały ożywienie głównie w branży budowlanej, metalowej, elektrycznej i narzędzi rolniczych. Ceny hurtowe surowców zagranicznych, zboża i materiałów budowlanych kształtowały się zwyżkowo, przybierając niekiedy tempo zbyt szybkie. Obroty handlu zagranicznego wzrosły pod względem wartości o 14,7%, ilościowo pozostając na niezmienionym poziomie. Saldo bilansu handlowego spadło w dalszym ciągu prawie 3-krotnie na skutek zwiększonego przywozu surowców i maszyn.

Budżet państwowy po raz pierwszy od r. 1931 został naprawdę zrównoważony. Przyczyniło się do tego głównie podwyższenie podatku dochodowego i specjalny podatek od uposażeń wprowadzony w grudniu 1935 r.

2. Rynek pieniężny i kapitałowy kształtowały się za to mniej pomyślnie. Wycofywanie wkładów przybrało dwukrotnie (podobnie jak w r. 1935) większe rozmiary. Odpływ wkładów w marcu, a zwłaszcza w kwietniu, i ubytek złota w Banku Polskim przybrały tak niepokojące rozmiary, że rząd musiał wprowadzić kontrolę obrotów dewizowych, a w związku z tym i towarowych, aby opanować sytuację. Od czerwca wkłady poczęły ponownie wracać do instytucji finansowych. Dopiero dewaluacja walut w krajach dawnego bloku złotego w końcu września i początku października sprowadziła nową falę niepokoju i ucieczki wkładów. Pod koniec roku sytuacja na rynku doznała poprawy, jako wynik utrzymania polityki stabilizacji złotego. W rezultacie wkłady w bankach państwowych wykazały poważny wzrost na ultimo roku, wzrosły również wkłady w bankach komunalnych; wkłady w bankach prywatnych i oddziałach banków zagr. wzrosły o 29 miln., przy czym wzrost ten przypada głównie na oddziały banków zagr. Wkłady oszczędnościowe P. K. O. zmniejszyły się w ciągu roku o 15,4 miln., tj. o 2,3% (czekowe wzrosły o 29,6 miln., tj. o 14,6%). Zmniejszyły się nieznacznie wkłady w spółdzielniach kredytowych. O wkładach w K. K. O. będzie mowa poniżej.

Przy tym struktura wkładów doznała wyraźnego przeobrażenia. Zmniejszyły się wkłady oszczędnościowe i terminowe, wzrosły wkłady bezterminowe. Przeobrażenia te stoją w ścisłym związku z rozwojem ko-

niunktury. Wobec ożywienia w przemyśle, zwłaszcza budowlanym, znaczne kapitały, które w latach kryzysu szukały w kasach i bankach schronienia, zbierając się na rachunkach oszczędnościowych i terminowych, obecnie zwabione widokami rentowności szukają lokat rzeczowych. Wzrost rachunków bezterminowych (głównie rachunków bieżących i czekowych w bankach) jest wyrazem zwiększonej płynności przedsiębiorstw.

Suma krótkoterminowych kredytów w bankach wzrosła w ciągu roku, mimo że znaczna część kredytów rolniczych została skonwertowana na papiery procentowe i akcepty B. Akcept.

Rynek papierów wartościowych podlega jeszcze częstszym wahaniom. Ogólnie obroty się zwiększyły, przy czym jednak kursy pożyczek państwowych kształtowały się niepomyślnie, zarówno skutkiem dokonanej konwersji jak i zwiększenia się ich podaży (3% premiowa pożyczka inwestycyjna) [1]). Lepiej kształtowały się kursy listów zastawnych miejskich i ziemskich. Pomyślne były obroty akcjami przemysłowymi, których niesłychanie niskie dotychczas kursy doznały poważnej poprawy na skutek polepszenia się koniunktury w przemyśle.

3. Wyżej scharakteryzowane przemiany ogólnej sytuacji gospodarczej kraju nie mogły pozostać bez wpływu na s y t u a c j ę k o m u n a l n y c h k a s o s z c z ę d n o ś c i w roku ubiegłym. Niepokój na rynku pieniężnym oraz występujące szczególnie silnie w drugim półroczu ożywienie w ruchu budowlanym spowodowały poważny ubytek wkładów w kasach oszczędności. Procesy zaś oddłużeniowe w rolnictwie i samorządach oraz konwersja pożyczek państwowych, obok szeregu przyczyn ubocznych, musiały zaciążyć na sytuacji finansowej kas, na strukturze ich aktywów, ich płynności i rentowności.

Ruch wkładów w kasach przedstawiał się wg danych G. U. S. następująco (w miln. złotych):

R o k		Wkłady oszczędn.		R-ki bieżące		Wkłady razem	
miesiąc		Stan	Zmiana	Stan	Zmiana	Stan	Zmiana
1935	XII	616,7		59,7		676,4	
2936	I	625,5	+ 8,8	63,5	+ 3,8	689,0	+12,6
	II	634,3	+ 8,8	67,0	+ 3,5	701,3	+12,3
	III	634,7	+ 0,4	67,6	+ 0,6	702,3	+ 1,0
	IV	621,5	—13,2	63,6	— 4,0	685,1	—17,2
	V	607,9	—13,6	66,6	+ 3,0	674,6	—10,6
	VI	612,5	+ 4,6	70,4	+ 3,8	682,9	+ 8,4
	VII	614,5	+ 2,0	75,9	+ 5,5	690,4	+ 7,5
	VIII	610,6	— 3,9	75,3	— 0,6	685,9	— 4,5
	IX	608,7	— 1,9	75,5	+ 0,2	684,2	— 1,7
	X	597,8	—10,9	74,5	— 1,0	672,3	—11,9
	XI	597,1	— 0,7	78,6	+ 4,1	675,7	+ 3,4
	XII	607,0	+ 9,9	80,3	+ 1,7	687,4	+11,7

Okresami odpływu wkładów w kasach były miesiące kwiecień — maj i sierpień — październik, przy czym odpływ w okresie drugim, mimo że trwał dłużej, przyniósł mniej strat niż pierwszy. W ogólnym bilansie odpłynęło wkładów oszczędn. 44,2 miln., przybyło 34,5, czyli ostatecznie kasy zamknęły rok deficytem wynoszącym 9,7 miln., tj. 1,9%. Pomyślniej przedstawiał się ruch wkładów na rach. bieżąc., gdzie tylko 3 miesiące były deficytowe. Ubyło tych wkładów 5,6 miln., przybyło 26,2 miln., razem mamy przyrost 20,6 miln., co stanowi 34,5% stanu z końca r. 1935. Mamy tu więc objaw podobny jak w bankach: odpływ wkładów oszczędn., przyrost rach. bieżących. Globalnie, biorąc oba rodzaje wkładów, kasy w ciągu roku straciły 45,8 miln. wkładów, przybyło im 56,8 miln., ogólny zatem przyrost wynosi 11,0 miln., czyli 1,6%. Rezultat w porównaniu z r. 1935 (kiedy ogólny przyrost wyniósł 42,8 miln.) uznać należy za mniej pomyślny.

Wyżej przedstawiony ruch wkładów nie daje jednak obrazu rzeczywistej sytuacji K. K. O. w poszczególnych częściach kraju. Jeśli przyjrzymy się cyfrom wkładów w poszczególnych związkach K. K. O., to okaże się, że jedynie kasy Związku Warszawskiego dały przyrost wkładów, wkłady w Zw. Poznańskim pozostały w rezultacie bez zmiany, spadły wkłady nieznacznie w Związku Śląskim, znacznie się zmniejszyły na terenie Zw. Lwowskiego.

	Wkłady oszczędn.		Rach. bież.		Razem	
	Zmiana absol.	Zmiana procent.	Zmiana absol.	Zmiana procent.	Zmiana absol.	Zmiana procent
Zw. Warszawski	+16,2	(+10,7)	+17,3	(+57,0)	+33,6	(+18,4)
Zw. Poznański	— 1,4	(— 1,1)	+ 1,6	(+13,3)	+ 0,2	(+ 0,1)
Zw. Śląski	— 1,9	(— 1,7)	+ 0,2	(+ 4,2)	— 1,7	(— 1,3)
Zw. Lwowski	—22,7	(—10,3)	+ 1,4	(+14,3)	—21,2	(— 9,2)

Na skutek powyższego zmienić się musiał procentowy udział wkładów (oszczędn. i rach. bież.) poszczególnych Związków w sumie globalnej. Na czoło wysunął się Zw. Warszawski z 31,4% wkładów, na drugie miejsce cofnął się Zw. Lwowski z 30,4%, na trzecim miejscu pozostał Zw. Poznański z 20,7%, na czwartym Śląski z 17,8%.

Liczba wkładców wzrosła w ciągu roku o 63.635, tj. o 4,6%, osiągając w ciągu roku cyfrę 1.441.539.

Nie mamy jeszcze cyfr ilustrujących pozostałe pozycje bilansów K. K. O. na koniec r. ub., nie możemy więc podać zmian, jakie tu w ciągu roku zaszły. Z zestawień Komisariatu Bankowego (ostatnie na koniec września r. ub., a więc przed październikowym odpływem wkładów) wynika, że redyskonto weksli i dyskonto akceptów B. Akcept. — po chwilowym obniżeniu się w pierwszym kwartale — podniosło się do stanu z końca 1935 r. Stan innych kredytów uzyskanych zmniejszył się o 3 miliony zł.

Stan układów konwersyjnych rolniczych wzrósł do 71 miln. Suma konwersji pożyczek komunalnych jest dość znaczna.

W tych warunkach nie mogła się szerzej rozwinąć akcja kredytowa K. K. O. Jak podaje Kom. Bankowy, akcja kredytowa w końcu 3 kwartału wynosiła 641,7 miln. zł., co w porównaniu z końcem r. 1933 oznacza wzrost o 14,0 miln. Wzrost ten przypadał na Zw. Warszawski (+ 15,4 miln.), Śląski (wówczas jeszcze nie dotknięty odpływem wkładów)

1) Por. Sprawozdanie Banku Polskiego za 1936 r., str. 19.

+ 8,0 miln. W Zw. Lwowskim stan udzielonych kredytów skurczył się o 5,0 miln., w Poznańskim o 4,5 miln.

W braku zamknięć rachunkowych za rok ubiegły nie możemy jeszcze ustalić zysków i strat bilansowych K. K. O. Z ankiety ostatnio przeprowadzonej można przypuszczać, że rezultaty finansowe kas w r. 1936 będą zbliżone do zamknięć roku 1935.

B. Działalność Związku.

I. Sprawy organizacyjne.

1. Skład osobowy organów Związku wybranych na dorocznym zebraniu Rady w dn. 21 marca 1936 r. nie uległ zmianom w ciągu roku. W składzie tym Rada Związku Związków K. K. O. odbyła 3 zebrania, Prezydium zaś zbierało się 7 razy. Częstsze w stosunku lat ubiegłych zbieranie się Prezydium tłumaczy się potrzebą podejmowania szybkich decyzji w szeregu spraw wynikłych w ciągu roku, w związku zarówno z sytuacją K. K. O. jak i sprawami z zakresu ustawodawstwa o kasach. W tych warunkach zwoływanie dla jednej lub kilku spraw całej Rady w przepisanym statutem odstępie czasu okazywało się zbyt trudne; natomiast zebrania Prezydium odbywały się przeważnie łącznie z dyrektorami Związków K. K. O. w uwzględnieniu ich nowych ustawowych uprawnień.

2. W dziedzinie usprawnienia i ujednolicenia pracy K. K. O. na czoło wysunęły się sprawy z zakresu księgowości i bilansowania.

Na życzenie i przy współudziale Komisariatu Bankowego odbyło się, po przygotowaniu materiałów przez Związki, w połowie listopada zebranie rzeczoznawców delegowanych przez Związki, którzy opracowali projekt zmian instrukcji bilansowej co do księgowania i bilansowania odsetek zaległych. Związek Lwowski jednak uznał opracowany projekt za zbyt uciążliwy dla kas i wysunął szereg zmian zasadniczych do projektu. Ponieważ dyskusja na grudniowym zebraniu Rady wobec rozbieżności zdań nie dała rezultatu, a kasy i Związki w końcu roku obarczone zostały ogromną pracą nad sporządzeniem ankiety o sytuacji kas, przeto w porozumieniu z Komisariatem Bankowym zbiorowa decyzja w sprawie bilansowania zaległych odsetek została odłożona.

Na tymże zebraniu Rady postanowiono wystąpić do Min. Skarbu o zezwolenie, aby kasy mogły w bilansach zamknięcia roku 1936 wstawiać własne papiery wartościowe po kursie nabycia w roku bieżącym, wzgl. po kursie z bilansu roku zeszłego, podobnie jak to praktykuje P. K. O. Rada wyszła z założenia, że K. K. O. nie trzymają papierów dla handlu, lecz lokaty, nie jest więc celowe uwzględniać w bilansach silnych wahań kursowych, zwłaszcza wobec niewielkich jeszcze funduszów wyrównawczych posiadanych przez kasy. Sprawa ta została załatwiona w ten sposób, że Min. Skarbu poleciło, aby kasy w indywidualnych wypadkach, podyktowanych ciężką sytuacją, księgowały w bilansach na koniec 1936 roku własne papiery w myśl powyższych zasad.

Trzecia wreszcie sprawa z tej dziedziny — to jednolity typ rocznych sprawozdań statystycznych K. K. O. Sprawozdania statystyczne kas, przesyłane G. U. S. jako aneks do rocznych zamknięć rachunkowych, zostały skasowane. Wobec potrzeby posiadania szeregu danych statystycznych nie uwidocznionych w bilansach K. K. O., w szczególności co do udziału w kredytach i wkładach K. K. O. różnych grup społecznych, rodzaju wkładów i kredytów, obrotów na niektórych rachunkach itp., Rada uznała za pożyteczne wprowadzić do sprawozdań rocznych K. K. O. jednolity schemat statystyczny. Sprawa znajduje się w toku opracowania.

3. Poza sprawami ściśle organizacyjnymi Związek w roku ubiegłym zajmował się jeszcze innymi, wchodzącymi w zakres rozszerzenia usług K. K. O.

Wymienić tu należy projekt współpracy kas z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Wzajemnych. Rada Związku uznała tutaj, że jedyną formą współpracy kas z Zakładem mogło by być zajęcie się przez nie inkasem dokumentów. Podobnie wypowiedziano się przeciw projektowi jednego z banków prywatnych, aby kasy współpracowały z nim w zakresie akredytyw. Uznano, że w myśl obowiązującego K. K. O. prawa kasy mogą dokonywać wypłat jedynie z sum posiadanych na rachunku dysponentów.

4. Wspomnieć tu jeszcze wypada o użyciu sum potrącanych pracownikom K. K. O. z tytułu podatku specjalnego. Wobec pewnych rozbieżności, zachodzących między okólnikami Min. Spr. Wewn. i Min. Skarbu Rada postanowiła, aby Związki przed wydaniem do kas okólników wyjaśniających kwestię dysponowania tymi sumami przedłożyły swe okólniki Min. Skarbu do zaakceptowania.

II. Sprawy ustawodawstwa.

Ze spraw dotyczących rozporządzeń wykonawczych do dekretu z 1934 r. o K. K. O. w roku sprawozdawczym doczekaliśmy się jedynie rozporządzenia Min. Skarbu w porozumieniu z Min. Spr. Wewn. z dnia 8 lipca 1936 o Związkach komunalnych kas oszczędności. Sprawami z tym związanymi Związek Związków zajmował się podobnie jak w roku 1935, opracowując własny projekt unormowania kompetencji Związków. Rozporządzenie, które się ukazało, unormowało wiele spraw w sposób odmienny.

Po wydaniu rozporządzenia o Związkach niezmiernie aktualną stała się sprawa statutów umożliwiających Związkom reorganizację dostosowaną do zmienionych uprawnień nadanych przez dekret i rozporządzenie. Związek Związków, który już w r. 1934 opracował projekt statutu i przesłał go Ministerstwom, stał w dalszym ciągu na stanowisku, że w zasadzie pożądane jest możliwie jak największe ujednolicenie statutów Związków, że jednak istnieją pewne odrębności ze względu na stan kas i rozległość obszarów Związków, wymagające pewnych zmian w poszczególnych statutach. Pod tym kątem widzenia Prezydium rozpatrzyło ministerialny projekt statutu i ustaliło szereg poprawek, co do których była jednomyślność przedstawicieli Związków. Sama sprawa nadania Związkom statutów nie została jednak w roku sprawozdawczym załatwiona ze względu na szereg trudności, jakie się w praktyce nasunęły.

Nie ukazało się również ogólne rozporządzenie

wykonawcze do dekretu o K. K. O. i nie ukazał się również statut wzorowy dla kas. Związek już w 1935 r. opracował część projektu rozporządzenia wykonawczego. Cały projekt został jednak na nowo opracowany w drugiej połowie roku przez przedstawicieli Związków i niektórych kas, zaproszonych na konferencje z inicjatywy Min. Skarbu. W Ministerstwie też opracowano i statut wzorowy kas. W październiku nad projektami obradowała Rada Związku Związków. W wyniku dwudniowych obrad uzgodniono stanowisko Związków co do zasadniczych przepisów rozporządzenia i statutu. Ponieważ rozporządzenie o kasach zostało już definitywnie uzgodnione między Ministerstwami nadzorczymi, należy się spodziewać, że w najbliższym czasie zostanie ogłoszone, i kasy będą mogły wreszcie zreorganizować się na nowych podstawach prawnych.

III. Sprawa pomocy kasom.

Już w grudniu 1935 r. przedstawiciele Związków K. K. O. przedłożyli p. Ministrowi Skarbu najważniejsze postulaty kas wynikające z ich sytuacji. W styczniu postulaty te zostały ujęte przez Związek Związków w formę memoriału i złożone władzom nadzorczym.

Następnie jednak zaszły okoliczności, które sprawę realizacji przedstawionych postulatów, a zwłaszcza zapewnienie kasom płynności, wysunęły na czoło zagadnień wymagających pilnego załatwienia. Do przyczyn tych należał zarówno znaczny odpływ wkładów, o których mówiliśmy na wstępie, jak i dobiegająca końca akcja oddłużeniowa, która musiała się odbić również na kasach oszczędności. Skutkiem tego dla szeregu kas b. aktualną się stała sprawa pomocy kredytowej niezbędnej dla bezwzględnego zapewnienia płynności ich aktywów.

W początkach października Rada po zapoznaniu się z obszernym memoriałem Związku Lwowskiego postanowiła zebrać uzupełniające materiały z terenów innych Związków i wystąpić ze wspólnym memoriałem do Ministerstwa Skarbu. Już w drugiej połowie października potrzebne uzupełnienia Związek zebrał, opracował i złożył wraz z memoriałem lwowskim w Ministerstwie Skarbu. W piśmie zaznaczyliśmy, że memoriał Zw. Lwowskiego obrazuje sytuację i wyraża postulaty kas w całej Polsce i zwróciliśmy uwagę przede wszystkim na sprawę upłynnienia kas, a więc na:

a) umożliwienie dyskonta akceptów w Banku Polskim i to niezależnie od posiadanych w tej chwili przez kasy kontyngentów redyskontowych,

b) terminową realizację przewidzianej pomocy ustawowej Skarbu dla instytucji, które zawarły układy z dłużnikami,

c) pomoc kredytową z Funduszu pomocy dla instytucji kredytowych,

d) zapewnienie zastawu lub dyskonta dokumentów opartych na rozłożonych na lata przez C. K. O. O. pożyczkach komunalnych.

Sam memoriał, ilustrowany bogato cyframi, wskazywał na szereg przyczyn wiążących się z likwidowaniem kryzysu, których usunięcie wymaga wielostronnych zarządzeń. Są tu: oddłużenie rolnictwa, samorządów, właścicieli nieruchomości miejskich i spółdzielni rolniczych, ulgi dla właścicieli zastawionych papierów wartościowych, obniżenie odsetek prawnych, rozprowadzanie mających raczej charakter subwencji kredytów celowych w zastępstwie banków państwowych, w szczególności P. B. Rolnego, subskrypcje pożyczek państwowych, psychoza niepłacenia, koszty egzekucyjne, ograniczenie lokat ubezpieczeń publicznych w K. K. O. i depozytów sądowych, koszty notarialne i komorników, odciąganie szkolnych kas oszczędności od K. K. O. W związku z tym, poza wspomnianymi wyżej postulatami natury finansowej podkreślono również trudności, jakie stworzyło rozporządzenie o K. K. O. wymagające uzupełnienia kapitałów zakładowych nawet w tych kasach, które posiadają dostateczne fundusze zasobowe, oraz postulaty zmian ustawodawczych: w dziedzinie prawa egzekucyjnego, notarialnego, o K. K. O., oraz zmian instrukcji dla sądów i zaleceń władz szkolnych.

Na skutek memoriału p. Minister Skarbu powołał specjalną Komisję dla zbadania sytuacji kas i ułożenia projektu zaradzenia brakom. Poza przedstawicielami Związków K. K. O. do Komisji, której przewodniczył specjalny delegat Ministra, weszli przedstawiciele Min. Skarbu i Spraw Wewn., Banku Polskiego, banków państwowych i komunalnych, Centr. Komisji Oszczędnościowo - Oddłużeniowej i rzeczoznawcy. Komisja postanowiła, że należy zebrać szczegółowe dane o sytuacji kas w drodze specjalnej ankiety i na ich podstawie będą opracowane konkretne wnioski załatwiające życzenia Związków K. K. O.

Na powyższym zebraniu Komisji zostały przez przedstawicieli Związków wygłoszone referaty obrazujące sytuację i potrzebę okręgów; w imieniu Związku Związków referat generalny wygłosił p. Prezes Uhma, zgodnie z omówionymi w przeddzień na zebraniu Prezydium wytycznymi. Cyfry potrzebnej pomocy ustalono na razie w przybliżeniu.

Tekst ankiety, której projekt opracował p. dyr. Wagner, Rada Związku ustaliła definitywnie na posiedzeniu grudniowym. Jest to niewątpliwie największa ankieta, jaką kasy dotychczas sporządzały. Stanowiła ona, jak wiadomo, specyfikację pozycji bilansów z uwzględnieniem szeregu punktów dotyczących płynności i rentowności kas, wg stanu na 30 listopada 1936 r. Ze względu na pośpiech jeszcze w końcu roku Związki sporządziły zestawienia zbiorowe. Zarazem Związki wyraziły swą opinię co do ewent. likwidacji niektórych kas.

Rezultaty ankiety zostały opracowane już w roku bieżącym i stanowią podstawę opracowania pomocy dla kas znajdujących się w trudnościach.

IV. Oprocentowanie.

W lutym 1936 r. Min. Skarbu wystąpiło z inicjatywą obniżenia stopy procentowej od wkładów i kredytów. Obniżka miała objąć wszystkie instytucje finansowe jednocześnie i obowiązywać już od 1 kwietnia dla wkładów nowych, a od 1 maja dla wkładów dawnych.

Rada Związku po rozważeniu sprawy postanowiła, że

a) nie można zejść poniżej 4% przy wkładach,

b) należy opóźnić termin obowiązywania nowych odsetek przy wkładach dawnych,

c) zachować istniejącą marżę między stopą procentową bierną i czynną, z tym, że maksymalna stopa czynna powinna wynosić 8½%,

d) koszty kancelaryjne i innych czynności nie związanych z istotą pożyczki nie mogą być objęte ustaloną stopą.

Na skutek późniejszych wypadków na rynku pieniężnym, obniżka stopy nie została jednakże wprowadzona.

V. Pożyczki państwowe.

1. Zgodnie z ogólnym planem gospodarczym rządu została dokonana w roku sprawozdawczym wielka operacja zamiany niektórych pożyczek państwowych na 4% pożyczkę konsolidacyjną. Sprawa ta była przedmiotem obrad Rady Związku, w marcu r. ub. Kasy komunalne w akcji tej wzięły wydatny udział, tworząc odrębny syndykat. Tytułem remuneracji za te czynności uzyskały ¼% prowizji od sum skonwertowanych. Celem zredukowania ryzyka kasy otrzymały oficjalny spis papierów zastrzeżonych.

Prezydium Związku zajmowało się jeszcze sprawą rozdziału prowizji za konwersję pożyczek.

2. Natomiast nie mogły się kasy zaangażować silniej w skupie skryptów dłużnych przedsiębiorstw państwowych. Przedstawiciele Związków na konferencji w Min. Skarbu w marcu umotywowali to stonowisko kas niepokojem na rynku pieniężnym.

3. Na życzenie Min. Skarbu Związek Związków zebrał ankietę w sprawie posiadanych przez kasy obligacyj Pożyczki Narodowej. Okazało się, że w końcu 1935 r. kasy posiadały własnych obligacji na 13,3 milionów zł nom. wart., a w zastawie jeszcze 6,8 milionów.

VI. Stosunki kas z bankami państwowymi.

1. Stosunki z Państwowym Bankiem Rolnym obracały się dokoła znalezienia sposobów likwidacji poniesionych przez kasy strat na rozprowadzonych w poprzednich latach kredytach. Celem ustalenia sumy nieściągalnych kredytów Związek Związków na życzenie Min. Skarbu zebrał od Związków w marcu odpowiednie dane. Suma tego rodzaju kredytów wg tej statystyki wynosiła 6,7 milionów zł nie licząc strat już przez kasy pokrytych.

P. B. R. przeprowadzał w ciągu roku badania tego zagadnienia w stosunku do poszczególnych kas. Obecnie sprawą zajmuje się Specjalna Komisja przy Min. Skarbu w ramach całokształtu sytuacji finansowej K. K. O.

Z nowych kredytów celowych P. B. R. kasy nie korzystają. Wyjątek stanowią tu kredyty zaliczkowe dla rolnictwa. W związku z okólnikiem Min. Skarbu z 22.VI.36 zezwalającym kasom na zaciągnięcie tych kredytów, Prezydium Związku Związków postanowiło, że Związki K. K. O. objaśnią kasy o zezwoleniu Ministerstwa oraz obowiązku przestrzegania należytego zabezpieczenia kredytów zaliczkowych. Podania kas do P. B. R. winny iść przez Związki.

2. Jeśli chodzi o Bank Gospodarstwa Krajowego, to przedmiotem narad w początkach roku była sprawa ujednostajnienia warunków współpracy Banku z kasami komunalnymi, jak to nastąpiło w Związkach Lwowskim i Śląskim. Po głębszych rozważaniach Rada Związku doszła do przekonania, że sytuacja kas Związków, na których terenie istnieją banki komunalne powołane do współpracy z K. K. O., jest inna niż na terenach pozostałych Związków. Co do koordynacji pracy przy oddziałach B. G. K. Rada wysunęła projekt, aby w miejscowościach, gdzie istnieje obok oddziału Banku kasa komunalna, obie te instytucje wprowadziły nawzajem do swych komitetów dyskontowych po jednym członku z tych instytucji.

VII. Interwencja u władz centralnych.

Podobnie jak w latach poprzednich, również w roku sprawozdawczym wypadło nam interweniować w szeregu spraw u władz centralnych. Wnioski zgłaszane przez poszczególne Związki były zwykle uprzednio rozpatrywane na zebraniach Prezydium i Rady Związku i tylko wnioski mające znaczenie dla ogółu kas były przedmiotem interwencji. Większość tego rodzaju życzeń pokrywała się w pełni z postulatami przedstawionymi władzom nadzorczym w zbiorowych memoriałach, z których (jak już wspomniano) jeden przedstawiliśmy w styczniu, a drugi w końcu października 1936.

Z innych spraw, w które występowaliśmy oddzielnie, wymienić wypada specjalnie interwencję w Min. Skarbu w sprawie prowadzenia przez G. U. S. statystyki wkładów w K. K. O., którą wskutek trudności finansowych Urząd Statystyczny na pewien czas zawiesił. W piśmie do Min. Skarbu uzasadniliśmy potrzebę posiadania systematycznie prowadzonej i periodycznie ogłaszanej statystyki wkładów w K. K. O. oraz zwróciliśmy uwagę na szkody, jakie mogą wyniknąć nawet na wypadek czasowej przerwy służby statystycznej.

Dzięki naszym przedstawieniom G. U. S. podjął na nowo ogłaszanie danych miesięcznych o stanie i ruchu wkładów.

Pomyślnie również udało się załatwić sprawę przysyłania kasom przez Urząd Długów Państwa list losowań 3% Premiowej Pożyczki Inwestycyjnej.

VIII. Statystyka.

Obok stałej statystyki wkładów i kredytów K. K. O. prowadzonej przez G. U. S., oraz kwartalnych opracowań bilansów zbiorowych kas, przez Komisariat Bankowy, Związek Związków gromadzi i opracowuje szereg spraw bądź pominiętych w opracowaniach urzędowych, a potrzebnych do normalnej pracy własnej i Związków poszczególnych, bądź też opracowuje sporadycznie statystykę spacjalną, na żądanie władz lub dla własnego użytku.

Stałe biuro Związku opracowuje bilans zbiorowy netto wszystkich K. K. O. oraz spis K. K. O., oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych wg stanu na początku każdego roku. Dane te ogłaszane są następnie w „Oszczędności“ i komunikowane G. U. S.

Ze spraw doraźnych opracowaliśmy w roku

sprawozdawczym statystykę kredytów z funduszów P. B. R., zestawienie posiadanych przez kasy obligacji Poż. Narodowej, dyskonta akceptów B. Akcept., dane cyfrowe ilustrujące sytuację kas i cyfry potrzebnej dla nich pomocy w związku z memoriałem do Min. Skarbu.

Zaznaczyć należy, że z danych posiadanych przez Związek Związków jak również z biblioteki Związku korzystają coraz częściej słuchacze wyższych uczelni, nawet zagranicznych, przy pracach seminaryjnych i dyplomowanych na temat kas komunalnych w Polsce. Wskazówek tych i materiałów biuro Związku, w miarę możności, udziela b. chętnie.

IX. Propaganda.

Propaganda oszczędności była stałą troską Związku, stanowiąc nie tylko uświęcony niejako punkt porządku dziennego Rady i Prezydium, ale obok kwestii pomocy finansowej dla kas i słownika słowiańskiego zajęła największą pozycję w pracach Związku w roku sprawozdawczym. Ten duży nacisk położony na propagandę wynika też z chęci zapewnienia kasom równomiernego przynajmniej z odpływem przypływu funduszów.

1. W dziedzinie bezpośredniej działalności propagandowej Związku najważniejsze miejsce zajmuje propaganda prasowa. Wydatki na ten cel wzrosły w roku ubiegłym o 26%. Dzięki temu można było powiększyć zakres dokonanych prac. Związek zamieścił artykuły propagandowe w 11 kalendarzach, rocznikach, podręcznikach itp. podobnych wydawnictwach masowych i 18 artykułów w prasie codziennej i periodycznej. Na uwagę zasługuje nasz udział propagandowy w doskonale opracowanym „Kalendarzu Pani Domu“, który rozszedł się szybko w trzech kolejnych wydaniach.

Po propagandzie prasowej na drugim miejscu idzie propaganda kolejowa, sfinansowana wskutek znacznych kosztów wspólnymi siłami Związków. Zamieszczono 2000 plakatów na stacjach kolejowych i tyleż plakacików w wagonach na liniach dalekobieżnych P. K. P. Oczywiście, jak przy każdej masowej propagandzie, zaszły i tu pewne niedociągnięcia; podkreślić jednak należy, że wszelkie braki, o których się dowiedzieliśmy, były zaraz usuwane.

Trzecią większą imprezą był udział nasz w wielkiej Mapie sądowo - administracyjnej, gdzie umieściliśmy na 20.000 nakładu ogłoszenie o K. K. O., a część dalszego nakładu (już tylko z ogłoszeniem naszym) zakupiły Związki Warszawski i Śląski dla celów propagandowych specjalnie na swych terenach. Akcja ta była również finansowana z budżetów Związków K. K. O.

Natomiast propagandy radiowej nie udało się Związkowi zrealizować w formie projektowanej. Wchodziły tu w grę zarówno b. poważne koszty jak i fakt, że w Warszawie zaczął ją prowadzić na większą skalę Związek Warszawski, na razie tytułem próby. Jak zaznaczyła krytyka sfer fachowych, propaganda ta jest udatnie prowadzona i powinna dawać dobre rezultaty. Toteż Rada Związku Związków na posiedzeniu grudniowym postanowiła propagandę radiową scentralizować przy Związku Warszawskim, który prowadził ją tak udatnie i systematycznie, nie ograniczając się — wobec zasięgu stacji warszawskiej — do swego terenu. Pozostałe Związki zobowiązały się pokryć 1/3 kosztów tej propagandy, wzamian za co audycje będą nadawane na wszystkie rozgłośnie polskie.

Uchwalone w zasadzie przez Radę udźwiękowienie filmu śląskiego, wobec nawału innych prac, musiało być odłożone.

2. Punkt ciężkości obchodu „Dnia Oszczędności“, podobnie jak w roku ubiegłym, spoczywał na lokalnych komitetach propagandowych istniejących przy poszczególnych kasach. Rada Związku Związków postanowiła jedynie, że Związki wydadzą okólniki do swych kas zalecające organizowanie obchodu tego święta oraz zachęcające kasy do gorliwej i energicznej propagandy.

Samorządowy Instytut Wydawniczy wydał w kontakcie z nami — plakat na „Dzień Oszczędności“ i cały szereg materiałów propagandowych.

3. Sprawa szkolnych kas oszczędności nie została dotąd załatwiona w myśl naszych postulatów przedstawionych w 1935 r. Min. W. R. i O. P. Dlatego w obu memoriałach do p. Ministra Skarbu na ten punkt zwróciliśmy specjalną uwagę.

4. Wspomnieć tu również należy o załatwieniu sprawy „Gazetki Oszczędnościowej“. Zgodnie z uchwałą Rady z 1935 r. została zawarta z wydawcą i właścicielem „Gazetki“ umowa, mocą której Związki udzieliły wydawnictwu pomocy finansowej, a pismo będzie prowadzone w myśl wskazań Komitetu Redakcyjnego i delegata wyznaczonego przez Związek Związków.

5. W roku ubiegłym wysunęła się również sprawa stworzenia centralnej organizacji nadrzędnej kierującej całym ruchem propagandy oszczędności w kraju. Zważywszy, że utworzenie takiej organizacji byłoby osłabieniem energii osób dotychczas pracujących na polu propagandy oszczędności na rzecz K. K. O., a prowadzenie propagandy bezimiennej podkopałoby działalność istniejących już przy K. K. O. komitetów propagandowych — Rada wypowiedziała się przeciwko projektowi utworzenia takiej organizacji („Tow. Przyjaciół Oszczędności“). Natomiast uznano za wskazane rozszerzenie i pogłębienie pracy dotychczasowych komitetów przy kasach, a w miarę ich rozwoju — zwoływanie zjazdów kierowników tych komitetów.

Celem zaś usprawnienia propagandy centralnej przy Związku Związków Rada uznała za pożyteczne stworzenie centralnej komisji propagandowej złożonej z delegatów Związków K. K. O. Komisja posiadać winna stałego referenta dla opracowywania i harmonizowania wniosków dotyczących propagandy zbiorowej. Realizacja tej uchwały będzie zadaniem prac Związku w roku bieżącym.

X. Stosunki międzynarodowe.

1. Stosunki z organizacjami kas za granicą utrzymywaliśmy za pośrednictwem Instytutu Międzynarodowego w Mediolanie. Współpraca z Instytutem, którego jesteśmy członkiem, polegała z jednej strony na periodycznym przesyłaniu mu kroniki z życia naszych kas, zamieszczanej następnie na

łamach „l'Epargne du Monde", z drugiej zaś — na ożywionej wymianie informacji i materiałów z różnych dziedzin działalności kas, nas interesujących. Tak np. Instytut przysłał nam materiały dotyczące kas fabrycznych za granicą, organizacji i działalności Narodowego Komitetu Oszczędnościowego w Anglii, myśmy zaś przesłali Instytutowi teksty dekretu o K. K. O., o związkach międzykomunalnych, o prawie bankowym, dane dotyczące stopy procentowej itp.

Osobno wspomnieć należy o sprowadzeniu dla niektórych kas księgi pamiątkowej z Kongresu Paryskiego, cośmy uskutecznili zbiorowo, aby zaoszczędzić kasom zbytnich kłopotów z przekazaniem pieniędzy za granicę.

2. Stosunki z organizacjami kas oszczędności Jugosławii i Czechosłowacji odbywały się przeważnie w ramach Zrzeszenia Słowiańskich Kas Oszczędności, którego przewodnictwo spoczywało w roku ub. w rękach Jugosławii. Walne zebranie Zrzeszenia miało pierwotnie odbyć się w październiku. W tym celu nawet zebraliśmy materiały dla opracowania referatów. Wskutek jednak różnych komplikacji natury organizacyjnej termin walnego zebrania ostatecznie musiał być przesunięty na rok bieżący.

Dużo pracy pochłonęła nam praca nad słownikiem polsko - serbochorwacko - czeskim, zainicjowana jeszcze w okresie poprzednim. Z wiosną ustaliliśmy ostatecznie, że słownik obejmować będzie najważniejsze wyrazy z życia praktycznego, ze specjalnym uwzględnieniem terminów zachodzących w praktyce kas oszczędności — w ilości ok. 10.000 słów w każdym języku. Ukaże się w 3 oddzielnych wydaniach: dla Polaków, Jugosłowian i Czechów, każde wydanie zawierać będzie zarysy gramatyki 2 obcych języków, z przedmową Zrzeszenia Słowiańskich K. O.

Stroną redakcyjną zajął się Związek jugosłowiański, oddając zebrany materiał do przejrzenia wybitnym filologom wszystkich trzech języków, którzy opracowali zarazem odnośne gramatyki. Po oddaniu rękopisów do składania spadła na nas uciążliwa praca przeglądania i poprawiania korekty drukarskiej. Praca ta jest obecnie na ukończeniu. Odległość i potrzeba ciągłej korespondencji z Zagrzebiem utrudniała pracę. Zato, jak twierdzą fachowcy, słownik nasz ma być b. dobry i może znaleźć zainteresowanie w społeczeństwie trzech krajów słowiańskich.

Nadmienić należy, że Rada Związku postanowiła udzielić Związkowi jugosłowiańskiemu subwencji na koszty opracowania i wydania słownika.

Sprawa słownika nie wyczerpuje naszych stosunków ze Związkami kas krajów słowiańskich. Odbywała się poza tym zwykła wymiana informacji i materiałów. M. in. przesłaliśmy na wystawę kas jugosłowiańskich mapę z siecią naszych kas oraz zbiór materiałów propagandowych. Ze Związkiem kas czechosłowackich przeprowadziliśmy obszerną korespondencję w sprawie kursów i warunków realizacji papierów wartościowych polskich, które w sumie dość poważnej są w posiadaniu tego Związku.

Kronika ustawodawcza i sądowa

WAŻNIEJSZE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA

ogłoszone w Dzienniku Ustaw w miesiącu marcu 1937 r.

Dz. Ust. nr 15,

poz. 96. Ustawa z dn. 24 lutego 1937 r. o inwestycjach z funduszów państwowych w r. 1937;

poz. 97. Ustawa z dn. 24 lutego 1937 r. o dotacjach na rzecz Funduszu Obrony Narodowej;

poz. 98. Ustawa z dn. 24 lutego 1937 r. w sprawie zmiany ustawy z dn. 24 marca 1933 r. o wypuszczeniu biletów skarbowych.

Dz. Ust. nr 16,

poz. 104. Ustawa z dn. 27 lutego 1937 r. o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich;

poz. 107. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dn. 24 lutego 1937 r. w sprawie zakładów pracy ściśle z rolnictwem związanych, a nie posiadających przeważającego charakteru przemysłowego i handlowego.

Dz. Ust. nr 20,

poz. 128. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 12 marca 1937 r. o służbie wojskowej oficerów.

Dz. Ust. nr 23,

poz. 147. Ustawa Skarbowa z dn. 29 marca 1937 r. na okres od 1 kwietnia 1937 r. do 31 marca 1938 r.;

poz. 148. Obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej z dn. 19 marca 1937 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 4 czerwca 1927 r. o ochronie rynku pracy.

Dz. Ust. nr 24,

poz. 150. Ustawa z dn. 24 marca 1937 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym;

poz. 151. Ustawa z dn. 29 marca 1937 r. o zakończeniu akcji oddłużenia związków samorządowych;

poz. 156. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 18 marca 1937 r. o ustaleniu okręgów elektryfikacyjnych;

poz. 161. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 24 marca 1937 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Poczt i Telegrafów w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dn. 27 czerwca 1936 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Poczt i Telegrafów o sporządzaniu przez urzędy i agencje pocztowe protestów weksli.

Obniżenie oprocentowania biletów skarbowych.

Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 15 kwietnia 1937 r. o wysokości oprocentowania biletów skarbowych (Monitor Polski z dn. 17.IV.1937 r., poz. 124) ustala oprocentowanie biletów skarbowych, opiewających na złote, w następującej wysokości w stosunku rocznym:

1) dla biletów z trzymiesięcznym terminem płatności — 3¾%;

2) dla biletów z sześciomiesięcznym terminem płatności — 4¼%;

3) dla biletów z dziewięciomiesięcznym terminem płatności — 4¾%;

4) dla biletów z dwunastomiesięcznym terminem płatności — 5¼%.

Obwieszczenie wchodzi w życie z dniem 20 kwietnia 1937 r.

Konwersja pożyczek państwowych w walutach zagranicznych.

W nr 28 Dziennika Ustaw ogłoszono ustawę z dn. 7 kwietnia 1937 r. o konwersji i zamianie papierów emisyjnych państwowych, samorządowych i gwarantowanych przez Skarb państwa, wypuszczonych w walutach obcych Konwersji podlegać będą następujące papiery:

1) 6% pożyczka dolarowa z dn. 1 kwietnia 1920 r., 2) 8% pożyczka dolarowa z dn. 1 stycznia 1925 r., 3) 7% pożyczka stabilizacyjna z dn. 15 października 1927 r., 4) 7% pożyczka dolarowa m. st. Warszawy z dn. 1 lutego 1928 r., 5) 7% pożyczka dolarowa Województwa Śląskiego z dn. 1 czerwca 1928 r. oraz inne papiery emisyjne wypuszczone w walucie dolarowej, które ustali rozporządzenie Ministra Skarbu. Konwersji nie będzie podlegać seria III 4% premiowej pożyczki dolarowej wypuszczonej na podstawie ustawy z dn. 1 lutego 1930 r., tj. tak zwane „dolarówki".

Ustawa przewiduje w warunkach konwersji, że czas trwania konwersji i zamiany nie może być krótszy niż rok, oraz że kurs konwersji i zamiany będzie uwzględniał premię wykupu, jeżeli taką premię przewidywały warunki emisji danej pożyczki. Kurs przeliczeniowy na złote został ustalony dla: 1) 6% pożyczki dolarowej z 1 kwietnia 1920 r. nie niżej 6 złotych za jednego dolara, 2) 7% pożyczki stabilizacyjnej z dnia 15 października 1927 r. nie niżej 7.04 złotych za jednego dolara, a 3) innych pożyczek nie niżej 5.30 złotych za jednego dolara.

Konwersja dokonana będzie na obligacje na okaziciela opiewające na złote i oprocentowane w wysokości 4½% rocznie. Ustawa nazywa pożyczkę konwersyjną **„4½% Wewnętrzną Pożyczką Państwową 1937 r."**. Wysokość emisji ustali Minister Skarbu w zależności od ilości papierów zgłoszonych do konwersji i zamiany. Kapitał i odsetki pożyczki zabezpieczone są całym ruchomym i nieruchomym majątkiem Państwa. Obligacje 4½% Wewnętrznej Pożyczki Państwowej 1937 r. oraz przychody od tych obligacyj wolne są od wszelkich podatków i danin państwowych i samorządowych. Obligacje mają prawo papierów z bezpieczeństwem prawnym (pupilarnych). Spłata pożyczki nastąpi w ciągu 21 lat od daty jej wypuszczenia drogą półrocznych umorzeń przez losowanie lub skup obligacyj. Wylosowane do umorzenia obligacje przedawniają się w ciągu 20 lat od daty wylosowania, kupony zaś w ciągu 5 lat od daty płatności.

Ustawa przewiduje konwersję i zamianę na żądanie posiadaczy obligacyj emisji w walutach zagranicznych. O ile papiery emisyjne nie zgłoszone do konwersji będą w przyszłości konwertowane na inne papiery emisyjne, wypuszczone w walutach zagranicznych, posiadacze obligacyj 4½% Wewnętrznej Pożyczki Państwowej 1937 r. będą mieli prawo do nowej konwersji na takich samych warunkach, jak posiadacze papierów emisyjnych w walutach zagranicznych, którzy nie zgłosili się do konwersji i zamiany w 1937 r.

Ustawa upoważnia Ministra Skarbu do wypuszczania **długoterminowych 3% bonów Skarbu Państwa**, przeznaczonych wyłącznie na zamianę — na żądanie posiadacza — kuponów od wypuszczonych w walutach obcych papierów emisyjnych państwowych, samorządowych i gwarantowanych przez Skarb Państwa, które bądź nie będą objęte konwersją i zamianą, bądź nie będą zgłoszone do konwersji i zamiany. Minister Skarbu ustali warunki emisji tych bonów z tym, że termin ich płatności nie może przekraczać 20 lat.

Niezależnie od konwersji omówionych wyżej, ustawa upoważnia Ministra Skarbu do przedłużenia okresu spłat, obniżenia oprocentowania i określenia innych warunków zobowiązań związków samorządowych z tytułu pożyczek, zabezpieczających „8% Gwarantowane złote obligacje komunalne Banku Gospodarstwa Krajowego w Polsce z 1925 r." oraz „Gwarantowane i zabezpieczone 8% amortyzowane złote obligacje Banku Gospodarstwa Krajowego w Polsce z 1926 r.". Obligacje te nie będą objęte zamianą na 4½% Wewnętrzną Pożyczkę Państwową 1937 r.

Ustawa upoważnia Ministra Skarbu do przeprowadzenia rozrachunku z dłużnikami z tytułu przejęcia przez Skarb państwa ich papierów emisyjnych, zamienionych na obligacje 4½% Wewnętrznej Pożyczki Państwowej 1937 r., jak również z tytułu bonów Skarbu państwa, wypuszczonych na zamianę kuponów od pożyczek, wypuszczonych w walutach zagranicznych.

Kronika krajowa

Zebranie w sprawie książeczek oszczędnościowo-turystycznych.

Jak donosił ostatni komunikat Związku Związków K. K. O., Rada Związku powzięła w dniu 20 marca br. uchwałę wprowadzenia do wzajemnego obrotu między kasami tzw. książeczek oszczędnościowo - turystycznych. Do ostatecznego omówienia i uzgodnienia projektu opracowanego przez Związek Lwowski Rada upoważniła delegatów Związków K. K. O., którzy mieli się zebrać w Poznaniu z okazji Sejmiku Komunalnego Związku Kredytowego.

Zebranie to odbyło się w dniu 11 bm. pod przewodnictwem p. Dyr. Kochanowskiego z Krakowa. Omówiono szczegółowo instrukcje: dla stron, dla kas emitujących i wypłacających oraz instrukcję rozrachunku między kasami z tytułu wypłat z książeczek oszczędnościowo - turystycznych. Ostateczna redakcja instrukcyj w myśl powziętych uchwał zostanie zakomunikowana Związkom w najbliższych dniach. Tekst instrukcyj zamieścimy na łamach „Oszczędności".

Specjalna Komisja dla spraw K. K. O.

W grudniu ub. r. została powołana z polecenia p. Ministra Skarbu specjalna Komisja dla zbadania postulatów K. K. O., wysuniętych w zbiorowym memoriale z końcem października 1936 r.

Do Komisji pod przewodnictwem p. W. Drojanowskiego, dyr. Biura Personalnego Min. Skarbu, weszli przedstawiciele Min. Skarbu i Spraw Wewnętrznych, delegaci Banku Polskiego, banków państwowych i komunalnych, reprezentanci Związków K. K. O. i Centr. Komisji Oszczędn. - Oddłużeniowej.

Na pierwszym posiedzeniu Komisja zapoznała się z całokształtem zagadnień na podstawie referatów wygłoszonych w imieniu Związku Związków i poszczególnych Związków K. K. O. Komisja doszła do przekonania, że przedstawiony materiał wymaga jednolitego ujęcia i dalszych uzupełnień, wskutek czego Min. Skarbu wydało polecenie, aby kasy wypełniły specjalne kwestionariusze statystyczne oparte na bilansach surowych na dzień 30.XI.1936 r.

Wykonanie tego polecenia nastąpiło w końcu grudnia, po czym poszczególne Związki przeprowadziły kontrolę i zestawienia zbiorowe.

W ciągu 2 tygodni stycznia br. materiały te zostały opracowane w Min. Skarbu przy współpracy p. dyr. Wagnera, dyrektora Związku Lwowskiego i na ich podstawie odbyło się ponowne posiedzenie Komisji specjalnej w dn. 6 lutego br. Na posiedzeniu tym omówiono wyniki tej pracy, stanowiące podstawę do opracowania szczegółowego programu pomocy kredytowej i finansowej dla kas znajdujących się w ciężkiej sytuacji.

Sejmik Komunalnego Związku Kredytowego w Poznaniu.

Na ratuszu poznańskim odbył się doroczny Sejmik Komunalnego Zw. Kredytowego zrzeszającego powiaty i miasta Wielkopolski i Pomorza. Sejmik był jednocześnie walnym zebraniem Komunalnego Banku Kredytowego pełniącego rolę centrali finansowej komunalnych kas oszczędności z terenu woj. poznańskiego i pomorskiego.

Obradom przewodniczył prezydent Bydgoszczy p. Barciszewski, on też zagaił obrady, podkreślając wagę tegorocznego Sejmiku z racji poważnych zmian w ustroju kas komunalnych, jakie wprowadza nowa ustawa, oraz z powodu zmian terytorialnych województw.

Następnie p. woj. Maruszewski podkreślił bardzo harmonijną współpracę kas z samorządem i wskazał na oszczędną gospodarkę, która pozwoliła na prawie bezbolesne przeprowadzenie oddłużenia. W końcu p. wojewoda zaznaczył, że poczynił starania w Ministerstwie celem zezwolenia na podniesienie granicy zadłużenia samorządów w kasach ponad 20% wkładów.

W dalszym ciągu sprawozdanie z działalności Kom. Banku Kredytowego i Kom. Zw. Kredytowego złożył p. dyr. T. Adamczewski. Sprawozdawca wyczerpująco omówił sytuację kas na tle oddłużenia rolnictwa i wskazał na zabiegi mające na celu likwidację skutków kryzysu.

Po krótkiej dyskusji, w której odrzucono propozycję uchwalenia dywidendy, udzielono władzom absolutorium i zatwierdzono bilanse.

Do wydziału w miejsce 4 ustępujących członków wybrano ponownie p. prez. Barciszewskiego, oraz pp.: burmistrza Kleina z Chełmna, starostę Kalksteina z Wąbrzeźna i dr. Siudowskiego.

W skład Komisji Rewizyjnej powołano pp.: star. Zenktellera, prez. Jankowskiego, Kaletę, star. Ekkerta, burm. Felskiego i burm. Piotrowskiego.

Sprawozdanie z działalności Związku i Banku omówimy szczegółowiej w jednym z następnych numerów „Oszczędności".

Zebranie Komitetu Redakcyjnego „Gazetki Oszczędnościowej".

W niedzielę dn. 11 bm. odbyło się w Poznaniu zebranie Komitetu Redakcyjnego „Gazetki Oszczędnościowej". W zebraniu wzięli udział: redaktor „Gazetki" p. Dyr. Słomski, wydawca p. Stępień, przedstawiciele Związków pp. Dyr. Rożkowski, Dyr. Tułacz, Dyr. Kochanowski, Dyr. dr Wagner, dr Kuźnar i przedstawiciel Związku Związków p. Obszyński.

Po zapoznaniu się ze sprawozdaniem z działalności i sytuacji pisma za rok ubiegły, omawiano szczegółowo sprawę ulepszenia pisma pod względem graficznym, układu i treści. W szczególności rozpatrzono wyniki ankiety rozpisanej do dyrekcji kas przez Związek K. K. O. w Warszawie. Postanowiono w miarę możności uwzględnić wysunięte przez kasy i nauczycielstwo postulaty. Następnie zastanawiano się nad sposobami większego rozpowszechnienia „Gazetki". Nakład pisma wzrósł w roku ubiegłym dość znacznie, mimo to jest jeszcze niedostateczny, skutkiem czego podniesienie strony graficznej natrafia na trudności.

Wreszcie postanowiono odbywać posiedzenia Komitetu Redakcyjnego co kwartał, zamiast raz do roku, i to możliwie w coraz innym miejscu, aby lepiej zapoznać się z lokalnymi potrzebami propagandowymi różnych terenów i zacieśnić kontakt z kasami w całym kraju.

Ś. p. Feliks Tołwiński.

W dniu 4 kwietnia rb. zmarł w Warszawie po nieudanej operacji ś. p. Feliks Tołwiński, buchalter i zastępca dyrektora K. K. O. pow. Chełmskiego w Chełmie Lubelskim.

Zmarły urodził się 20 listopada 1895 r. w Siemionach woj. Białostockiego. Uczęszczał początkowo do tajnych polskich szkół w Warszawie, a następnie do gimnazjum filologiczno - realnego M. Rychłowskiego. Występuje jednak po ukończeniu pięciu klas gim. szukając zarobku w pracy zawodowej. Pracę tę rozpoczyna w 1914 r. jako młodszy kontroler firmy K. Jarnuszkiewicz w Warszawie. Powołany przedterminowo do wojska rosyjskiego przechodzi kampanię wojny światowej. Po powrocie z Rosji w r. 1918 pracuje w oddziałach Lubelskiego Syndykatu Rolniczego, ostatnio w charakterze samodzielnego buchaltera.

Pracę w K. K. O. pow. Chełmskiego rozpoczyna w dn. 1 maja 1930 r.; na placówce tej w charakterze buchaltera, a ostatnio zastępcy dyrektora, pozostaje do końca życia.

W przedwcześnie zmarłym tracimy dzielnego pracownika i nieodżałowanej pamięci kolegę.

Wiadomości zagraniczne

Stan wkładów w kasach oszczędności w różnych krajach.

Międzynarodowy Instytut Oszczędności ogłasza w swym organie *(L'Epargne du Monde)* co miesiąc statystykę wkładów w kasach oszczędności 40 krajów. Poniżej podajemy na podstawie powyższej statystyki stan wkładów na koniec 1936 r. w kasach oszczędności krajów europejskich (dla porównania uwzględniamy również dwa największe państwa poza Europą: Stany Zjednoczone i Japonię). Celem łatwieszego porównania podajemy także wkłady w przeliczeniu na złote polskie po kursie ze stycznia rb., grupując je według wielkości. Litery w nawiasie oznaczają: z — kasy oszczędności zwykłe (komunalne), p — pocztowe, l — lombardy i c — certyfikaty oszczędnościowe. Cyfry zaokrąglono do miliona.

K r a j	Suma wkładów w walucie krajowej		Suma w kładów w przeliczeniu na złote
1. Stany Zjedn. (z+p)	11.277	dolarów	59.604 zł
2. Wielka Brytania (z+p+c)	1.235,3	funt. sterl.	32.044 „
3. Niemcy (z)	14.303	marek	30.390 „
4. Francja (z+p)	59.965	franków fr.	14.801 „
5. Włochy*) (z+p+l)	37.429	lirów	10.406 „
6. Japonia (z+p)	5.247	jenów	7.904 „
7. Szwecja (z+p)	3.910	koron	5.228 „
8. Czechosłowacja (z+p)	21.384	koron cz.	3.956 „
9. Holandia (z+p)	ok 1.180	guldenów	3.435 „
10. Dania (z)	2.163	koron	2.493 „
11. Belgia (z)	11.463	franków belg.	2.060 „
12. Norwegia (z)	1.516	koron	1.979 „
13. Austria (z+p)	1.843	szylingów	1.822 „
14. *Polska* (z+p)	1.304	złotych	1.304 „
15. Finlandia (z+p)	6.264	marek fiń.	715 „
16. Portugalia (z+p)	2.286	eskudów	538 „
17. Jugosławia (z+p)	3.007	dinarów	364 „
18. Węgdy (p)	108	pengö	167 „
19. Bułgaria (p)	2.520	lewów	160 „
20. Luksemburg (z)	654	franków luks.	145 „
21. Grecja (p)	2.772	drachm	132 „
22. Rumunia (p)	2.716	lei	100 „
23. Turcia Europ. (z)	21	funtów tur.	88 „
24. Łotwa (p)	61	łatów	62 „
25. Litwa (z)	31	litów	27 „
26. Estonia (p)	10	koron	14 „

W powyższym zestawieniu Polska formalnie zajmuje stanowisko środkowe, łatwo jednak zauważyć, że w porównaniu z państwami nawet o wiele mniejszymi stan wkładów oszczędnościowych u nas jest zbyt niski jeszcze. Porównanie wysokości wkładów w stosunku do wielkości odnośnych krajów (liczby mieszkańców) podamy w następnym numerze. Tutaj pragniemy jeszcze zrobić jedno zastrzeżenie. Mianowicie musimy podkreślić, że tablica powyższa daje mimo wszystko obraz mniej lub więcej oddalony od rzeczywistości, a to wskutek niemożności dokładnego uwzględnienia siły nabywczej walut poszczególnych państw. Nie mówiąc już o parytecie złotym, któryśmy tu pominęli, nawet uwzględnienie kursów walut nie usuwa błędów tu zachodzących. Tak np. trudno ustalić kurs waluty niemieckiej, węgierskiej czy włoskiej, skoro waluty tych państw mają szereg kursów reglamentowanych. Z tych względów sumy wkładów w tych i niektórych innych jeszcze państwach w rzeczywistości (po uwzględnieniu siły nabywczej pieniądza) są mniejsze od podanych.

*) Dane na 31.XII.1935 r.

Trudności współpracy kas oszczędności z pocztą w Danii.

Po zaniechaniu projektu (1925/26) utworzenia w Danii pocztowej kasy oszczędności, od r. 1934 toczą się rozmowy między kasami oszczędności a dyrekcją poczt na temat współpracy ewentualnej kas z urzędami pocztowymi. Kasy stoją na stanowisku, że urzędy pocztowe zajęłyby się tylko zbieraniem wkładów i przekazywaniem ich kasom, które administrowałyby poszczególnymi kontami, aby nie tracić kontaktu z wkładcą. Mimo to do porozumienia dotychczas nie doszło.

W dniu 19 lutego br. Związek duńskich kas oszczędności skierował pismo do Naczelnego dyrektora poczt, w którym stanowisko swe sformułował następująco:

1) W Danii jest dostateczna ilość zbiornic oszczędności (526 kas oszczędności i 217 oddziałów, razem 750 placówek kas oszczędności), tak że nie należy oczekiwać, aby nawiązanie współpracy z urzędami pocztowymi mogło wpłynąć w znaczniejszym stopniu na przyrost oszczędności.

2) Zbieranie oszczędności przez pocztę, która by przekazywała je kasom oszczędności, musiałoby spowodować, że fundusze które normalnie idą do małych kas lokalnych, popłynęłyby raczej do kas największych. W ten sposób kredyt lokalny udzielany obecnie przez małe kasy na wsi doznałby zahamowania. Takie przesunięcie źródeł kredytu lokalnego przyniosłoby szkodę samemu wkładcy, który przecież nie może uzyskać kredytu w urzędzie pocztowym, gdzie mógłby tylko wpłacać oszczędności.

3) Gdyby zaś urzędy pocztowe zajmowały się nie tylko przyjmowaniem wkładów, ale i lokowaniem ich części, wówczas powstałaby konieczność zorganizowania skomplikowanej księgowości nie tylko na poczcie, ale i w kasach oszczędności dla wzajemnych rozrachunków. Koszty takich urządzeń byłyby niewspółmiernie wysokie w porównaniu z wynikami, na jakie można by liczyć.

4) W myśl projektu umowy między pocztą a kasami, opracowanego przez dyrekcję poczt, sumy wpłacane do kas oszczędności przez pocztę winny otrzymywać takie same oprocentowanie jak wkłady z 3 miesięcznym wypowiedzeniem. 1% odsetek otrzymywałaby poczta, a resztę wkładca. Kasy oszczędności musiałyby więc płacić od wkładów a vista stopę przyznawaną wkładom 3 miesięcznym, to znaczy płacić o ½% ponad stopę normalną, podczas gdy wkładca otrzymywałby o ½% poniżej stopy normalnej, poczta zaś zatrzymywałaby sobie czwartą część odsetek, a więc dwa razy tyle, co liczą kasy na pokrycie kosztów administracyjnych.

5) Projekt dyrekcji poczt zawarcia podobnych umów z bankami prywatnymi jest niebezpieczny, gdyż prowadzi do dalszego zatarcia różnicy między bankami a kasami oszczędności.

Z powyższych względów współpraca urzędów pocztowych z kasami oszczędności nie przedstawia obecnie żadnych korzyści dla kas.

Książeczki cyrkulacyjne w Szwecji.

W Szwecji istnieje system wzajemnego honorowania książeczek przez kasy oszczędności. Polega on na tym, że

wkładca może przedstawić swą książeczkę w którejkolwiek kasie oszczędności należącej do porozumienia i podjąć tam pieniądze wzgl. dokonać wpłaty.

System ten został wprowadzony w czerwcu 1933 r. Powodzenie swe zawdzięcza w dużej mierze burmistrzowi W. Schneiderowi, b. prezesowi Związku szwedzkich kas oszczędności. W chwili powstania do systemu należało 50 kas oszczędności, w 1934 r. przyłączyło się dalszych 9 kas, w 1935 r. obejmował już 72 kasy, a obecnie należy doń ok. 100 kas obejmujących 60% ogólnej sumy wkładów w szwedzkich kasach oszczędności. Odpowiednio wzrastała liczba transakcji na książeczkach cyrkulacyjnych: w 1934 r. wynosiła 1.700, w 1935 r. prawie 2.700, a w pierwszym półroczu 1936 r. już 1.500. Statystyka za ten czas wykazała, że największych obrotów na tych książeczkach dokonuje się w lipcu i sierpniu, a następnie w grudniu, tj. w miesiącach, w których publiczność podróżuje.

Do porozumienia przystąpić mogą nawet te kasy, które nie są czynne codziennie, jednakże wkładcy tych kas mogą podjąć pieniądze w innych kasach tylko w dniach otwarcia kasy macierzystej.

W r. 1935 uproszczono przepisy co do legitymowania osoby posiadacza książeczki przy dokonywaniu operacji w innej kasie. Kasy już nie żądają przedstawienia specjalnego dowodu tożsamości, zadawalając się jakimkolwiek innym dokumentem. Niektóre kasy sprawdzają prawo osoby, która przedstawia książeczkę celem podjęcia wkładu, drogą telefonicznego porozumienia z kasą, która książeczkę wystawiła. Koszty rozmowy telefonicznej obciążają kasę, która przywołuje do telefonu. Rozluźnienie przepisów co do legitymowania wprowadzono dlatego, że tylko b. rzadko zachodzą wypadki bezprawnego posługiwania się książeczką, a nigdy nie zdarzyło się to przy operacji żyrowej. Poza tym wskutek małych sum, na jakie mogą opierać operacje żyrowe w określonym czasokresie, ryzyko jest b. małe.

Należy tu zaznaczyć, że fundusz utworzony na pokrycie ewentualnych strat z tego tytułu dotychczas pozostał nie naruszony.

Udział kas oszczędności w Międzynarodowej Wystawie w Paryżu.

Międzynarodowa Wystawa, która ma się odbyć w tym roku w Paryżu, budzi ogromne zainteresowanie w całym świecie. Również i w Polsce organizuje się szereg wycieczek do Paryża, poczynając od maja rb. Warto więc zaznaczyć, że w tej omponującej wystawie wezmą również udział francuskie kasy oszczędności.

Odpowiednią uchwałę powzięła już Konferencja Generalna będąca naczelną reprezentacją kas francuskich, wyrażając zarazem życzenie, aby w imprezie tej wzięły również udział Konferencje Regionalne i Kasa Oszczędności miasta Paryża. Konferencje Regionalne kas wyraziły swą zgodę, a nadto Pocztowa Kasa Oszczędności postanowiła wystąpić na Wystawie obok kas zwykłych oszczędności. Przewidziano poza tym udział kas kolonialnych rezerwując dla nich odpowiednie miejsce.

Eksponaty kas umieszczone będą w specjalnie zbudowanym pawilonie p. n. „Pawilon Solidarności: Ubezpieczenia, Opieka, Wzajemność, Oszczędność“, położonym w pobliżu Małego Pałacu (Petit - Palais).

Emisja certyfikatów na melioracje rolne we Włoszech.

Na mocy ostatniego dekretu skarbu państwa został upoważniony do wypuszczenia w granicach ustalonej pomocy finansowej na cele melioracji rolnych — certyfikatów kredytowych oprocentowanych na 5%, z terminem płatności do lat 30.

Wszelkiego rodzaju instytucje kredytowe, kasy oszczędności, spółdzielnie zaliczkowe, zakłady ubezpieczeń i przezorności mają prawo nabywania tych certyfikatów i przyjmowania ich tytułem zastawu oraz lokowania w nich swych ustawowych rezerw.

Najwyższa granica emisji będzie ustalana półrocznie, zależnie od możliwości lokacyjnych.

Uzyskane z emisji sumy skarb państwa wypłacał będzie koncesjonariuszom robót melioracyjnych, którzy zgłoszą zapotrzebowanie.

Przegląd prasy

Spłata zadłużenia samorządów w K. K. O.

W związku z zakończeniem akcji oddłużeniowej dla samorządu niezmiernie ważnym staje się zagadnienie wykonywania planów oddłużenia bądź obowiązków płynących z ulg powszechnych oddłużeniowych. Zadłużenie samorządu terytorialnego w komunalnych kasach oszczędności jest fragmentem w ogólnych cyfrach zadłużeń oddłużanych związków samorządowych, niemniej fragmentem poważnym. Sprawie likwidacji i upłynnienia tych zadłużeń poświęca „Samorząd“ w nr 12 z dn. 21.III.1937 r. artykuł p. Wacława Teodorczyka pt. „Zadłużenia samorządów w K. K. O.“.

Autor podkreśla na wstępie solidarność interesów K. K. O. i związków samorządowych, na które ewent. załamanie się kasy lub nawet czasowa jej niewypłacalność spadłaby całym ciężarem i mogłaby przekreślić najlepiej ułożony plan finansowy i równowagę budżetową.

Po omówieniu trudnej sytuacji wielu kas na skutek akcji oddłużeniowej autor przechodzi do środków zaradczych. Jeśli chodzi o upłynnienie skonwertowanych kredytów, to sprawę tę rozwiązuje w dużym stopniu art. 5 rozporządzenia z 24. X.1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych i wydane do tego rozporządzenia przepisy wykonawcze. W myśl tych aktów ustawodawczych spłata zadłużeń samorządu w K. K. O. sprzed 1.IV.1934 r. oraz odsetek do 31. XII.1936 r. może nastąpić obligacjami emitowanymi na ten cel przez banki komunalne i poręczonymi przez Skarb Państwa.

Czy i kiedy spłata tymi obligacjami jest dla samorządu i K. K. O. korzystna? Na to pytanie autor odpowiada w następujący sposób:

> „W tych wypadkach, kiedy związek samorządowy nie został poddany oddłużeniu i sytuacja finansowa tego związku pozwala na uregulowanie w krótkim stosunkowo czasie zaciągniętych w K. K. O. pożyczek, spłata tych pożyczek obligacjami bankowymi wydaje się zbędna. Dla uzyskania możności upłynnienia, w razie potrzeby, tych aktywów wystarczałoby zapewnienie K. K. O. kredytu redyskontowego w bankach państwowych lub komunalnych.
>
> „Zupełnie inaczej przedstawia się zagadnienie spłaty wierzytelności K. K. O. obligacjami bankowymi w wypadku rozterminowania przez Centralną Komisję

Oszczędnościowo - Oddłużeniową pożyczki udzielonej związkowi samorządowemu lub też, kiedy sytuacja finansowa tego związku nie daje pewności uregulowania kredytu w krótkim okresie czasu. Należy przy tym uwzględnić, że spłacie obligacjami, jak wyżej wspomniano, podlegają pożyczki, zaciągnięte w K. K. O. przed 1.IV.1934 r., a więc kredyty, które przeważnie zatraciły już charakter zobowiązań krótkoterminowych i w wielu wypadkach do szybkiego wyegzekwowania od związków samorządowych były co najmniej trudne.

„W tych warunkach zaciągnięcie przez związek samorządowy w banku komunalnym długoterminowej pożyczki w obligacjach, w celu spłaty tymi obligacjami wierzytelności K. K. O., jest możliwie najlepszym wyjściem, gdyż jeżeli nawet nie rozwiązuje całkowicie upłynnienia zamrożonych w pożyczkach samorządowych aktywów K. K. O., to jednak rozwiązanie tego zagadnienia umożliwia. Komunalna kasa oszczędności, w zamian za zobowiązania dłużne związku samorządowego, którego upłynnienie, zwłaszcza w razie rozterminowania przez C. K. O. O. jest prawie niemożliwe, otrzymuje pierwszorzędne papiery procentowe, gwarantowane przez Skarb Państwa, za które w ustalonych terminach otrzymuje zwrot kapitału i opłatę procentów za kupony w stosunku 5½% rocznie".

Zapłata obligacjami korzystna jest jednak tylko w tym wypadku, gdy istnieje możliwość korzystnej, przed terminem płatności następującej, realizacji obligacyj. Trudności, jakie tu wyniknąć mogą stara się p. W. Teodorczyk rozwiązać w następujący sposób:

„W interesie komunalnych kas oszczędności, jako posiadaczy obligacyj, należało by przede wszystkim czasowo obrót tymi papierami ograniczyć, stwarzając w ten sposób zasadniczo równe warunki ich realizacji dla wszystkich K. K. O. Najbardziej, poza kasami, bezpośrednio zainteresowanymi w utrzymaniu kursu obligacyj z natury rzeczy są banki komunalne. Bez zgody tych banków na warunki i kurs obligacje nie mogłyby być sprzedawane, a nawet zastawiane, gdyż w wypadku niewykupienia w terminie z zastawu, obligacje przymusowo mogłyby zostać sprzedane po b. niskim kursie, czego właśnie chcemy uniknąć. Następnie należało by dołożyć wszelkich starań, ażeby obligacje realizowane były na tak zwanym „rynku sztywnym", tj., by były stopniowo nabywane przez zakłady ubezpieczeń, P. K. O., banki państwowe itp. Ponadto przede wszystkim w tych obligacjach powinny być lokowane wszelkie fundusze zapasowe i specjalne kas.

„W obligacjach powinny być, w miarę możności, lokowane fundusze również z tych K. K. O., których sytuacja finansowa jest dobra i które na spłatę swych wierzytelności obligacyj od związków samorządowych nie otrzymują. W ten sposób kasy silniejsze przyszłyby z pomocą bratnim kasom słabszym, dając tym wyraz swej solidarności i pamiętając, że załamanie się jednych kas powodować może trudności i w innych K. K. O.".

W rozważaniach swych autor świadomie pomija zadłużenia samorządu w K. K. O. nieobjęte akcją konwersyjną, jak nie pokryte straty bilansowe kas, długi po 1.IV.1934 r. itp. Zobowiązania te potęgują i tak znaczne już trudności, zwłaszcza że w związku z konwersją musi być rozstrzygnięte zagadnienie rentowności kas. Obniżenie oprocentowania kredytu samorządowego, które powodowałoby straty bilansowe K. K. O. nie rozwiązuje trudności ani K. K. O., ani samorządu, gdyż tylko trudności te wyraża w innej formie, straty bowiem K. K. O. w konsekwencji spadną na związek założycielski. Celem uregulowania tych spraw i przywrócenia równowagi finansowej K. K. O. konieczna jest pomoc z zewnątrz.

„Poniesione przez K. K. O. ofiary z powodu zarządzeń państwowych zmierzających do złagodzenia dotkliwych skutków kryzysu gospodarczego, pozwalają z dużym prawdopodobieństwem przypuszczać, że potrzebną pomoc, możliwie w najszerszym zakresie, komunalne kasy oszczędności otrzymają".

S.

Obwieszczenia rejestrowe

Uzupełnienie wpisu.

Do Rejestru Handlowego Działu A Sądu Okręgowego w Radomiu wciągnięto następujące uzupełnienie:

31 marca 1937 r.

5241. **„Komunalna Kasa Oszczędności Powiatu Opoczyńskiego w Opocznie".** Zarząd obecnie stanowią: p. o. dyrektor Leon Rott, zastępca dyrektora Tadeusz Gniewaszewski, członek zarządu Jan Zdrojewski.

NADESŁANE

„Przegląd Oszczędnościowy" Nr - (13) zawiera w dziale ogólnym artykuły: B. Witwicki — „Ruch oszczędnościowy w roku 1936"; M. Blachowski — „Dynamika wkładów oszczędnościowych a światowa sytuacja walutowa w 1936 r."; J. Czarniewski — „Bilans płatniczy Polski na tle koniunktury światowej"; J. M. Taylor — „Chrześcijańskie kasy bezprocentowego kredytu". W dziale specjalnym: Dr St. Ehrlich—„Jak ustawodawca popiera ruch oszczędnościowy"; K. Dąbrowski — „Propaganda na usługach oszczędności"; K. Rudziński — „Oszczędność a młodzież szkolna"; S. Kopczyński — „Warunki, charakter i zadania oszczędności chłopa polskiego". Zwykłe działy: Kronika, Rozmaitości, Statystyka i Bibliografia zamykają numer.

„Kwartalnik Kas Oszczędności" (organ Związku Polskich Kas Oszczędności we Lwowie) Nr 33 (za I kwartał br.) zawiera artykuły: „Specjalna Komisja dla spraw K. K. O."; „Projekt książeczek oszczędnościowo - turystycznych"; „Nowy projekt szkolnych kas oszczędności"; „Podatek kumulacyjny w uwzględnieniu tzw. jednorazowych wynagrodzeń". Nadto działy: Z życia gospodarczego za granicą, Kronika krajowa, Statystyka, Kronika Związku, Orzeczenia Sądu Najwyższego, Z prasy oszczędnościowej, Bilanse K. K. O.

„Przegląd Gospodarczy", zeszyt 8 przynosi „Centralny Związek Przemysłu Polskiego o polityce cen"; E. R. — „Przegląd sytuacji"; Dr A. Marchwiński — „Teza czynnego bilansu handlowego"; St. Koźlikowski — „Międzynarodowa konferencja cukrownicza w Londynie"; Dr T. Bernadzikiewicz — „Komercjalizacja przedsiębiorstw państwowych w Polsce"; M. Hałgas — „Polski przemysł węglowy w 1936 r. (II). Poza tym zwykłe działy: Notatki, Przegląd zagraniczny itp.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU BIAŁOSTOCKIEGO W BIAŁYMSTOKU.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		10.369,93	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		38.182,77	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		122.760,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			171 312,70
2. Kupony			2.239,90
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		103.424,67	
c) listy zastawne i obligacje		7.890,87	
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		178.575,00	289.890,54
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (22 kont)		31.428,12	
8. Pożyczki wekslowe (3043 kont)		689.581,00	
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. weksl. (313 k.)		114.422,59	
b) pochodzące z innych kredytów*			835.431,71
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wartościowemi			
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezp. innymi wartośc. (1 kont)		441 703,00	441.703,00
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (134 kont)		22.069,00	
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			22.069,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne			
13. Pożyczki hipoteczne (.... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjn. zatwierdzonych przez Komitet Konwers. Banku Akceptacyjnego (310 kont)			190.339,00
we własnym zakresie (5 kont)			10.052,00
15. Odsetki zaległe			7.028,65
16. Nieruchomości			113.699,84
17. Ruchomości			16 332,87
18. Różne			40.591,72
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			15.789,67
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			2.156.480,60
21. Depozyty			237.536,88
22. Papiery wart. własne w depozycie			329.795,75
23. Inkaso			77.721,90
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Razem			
Ogółem			2.801.535,13

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy		100.000,00	
2. Fundusz zasobowy		53.340,44	
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			153.340,44
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			568,50
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe (8 kont)		171.741,38	
b) terminowe (4 kont)		39.553,68	211.295 06
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (10938 kont)		542.709 12	
b) terminowe do 3 mies. (33 kont)		103.200,26	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (132 kont)		244.605,75	890.515,13
8. Rachunki bieżące (czek., przek. it.p.)			
a) instytucyj państw., samorzd. i innych prawno-publ. (7 kont)		187 791,43	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (213 kont)		198.592,50	386 383,93
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			3.341,00
10. Zobowiązania inkasowe			16.385,55
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim		70.514,00	
b) w Bankach Państwowych		42.206,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		57.764,00	
d) w innych instytucjach kredytowych.			170.484,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) w Banki Państwowe			
c) przez Banki Komunalne (3 kont)		223.095,50	
d) przez inne instytucje (1 kont)		15.768,75	238.864,25
15. Banki i K. K. O. Loro			32.664,00
16. Banki i K. K. O. Nostro			913,00
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			15 000,00
19. Różne			9.430,60
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			26.063,44
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			231,70
Razem			2.156.480,60
22. Różni za depozyty			237.536,88
23. Depozyty własne			329.795,75
24. Różni za inkaso			77.721,90
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Razem			
Ogółem			2.801.535,13

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	49.092,60	
b) od rachunków bieżących	11.565,52	
c) od redyskonta weksli	11.246,05	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	1.008,75	
e) różne inne	1.176,88	74.089,80
2. Prowizje wypłacone		955,92
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	56.584,65	
b) świadczenia socjalne	4.516,63	
c) wydatki rzeczowe	20.274,20	81.375,48
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5) Amortyzacja		
a) nieruchomości	568,50	
b) ruchomości	2.153,41	2.721,91
6. Odpisy na dłużnikach		7.463,88
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		13.032,49
9. Różne		1.718,86
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		231.70
Razem		181.590,04

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	119.068 23	
b) od rachunków bieżących	24.429,10	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	1.522,85	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	12.817,82	
g) od K. K. O. i Banków	642,19	
h) różne inne		158.480 19
2. Prowizje pobrane		19.063,06
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		1.380,57
6. Odzyskane straty		483,00
7. Opłaty na koszty administracji		1.127,07
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		2.056,15
10. Strata		
Razem		181.590,04

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: (—) B. Szymański

Członkowie Komisji Rewizyjnej: (—) B. Karwat

(—) I. Sredziński

Naczelnik Zarządu: (—) L. Wysocki

Zast. Naczelnika Zarządu: (—) ks. A. Sałatyński

Pełnom. buchalter: (—) L. Krzyżanowski

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU CIECHANOWSKIEGO W CIECHANOWIE.

Bilans roczny netto na dzień 31 grudnia 1936 r.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		72.919,92	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		20.570,77	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		17.102,72	
d) pozostałość w innych K. K. O.		7.330,00	
e) bony inwestycyjne		2.275,00	120.198,41
2. Kupony			1.411,96
3. Waluty obce	1.766,52		1.766,52
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		14.426,50	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje Związków Komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		3.786,04	18.212,54
5. Banki i K. K. O. „Loro"			
6. Banki i K. K. O. Nostro			21.966,43
7. Weksle zdyskontowane (65 kont)			32.986,30
8. Pożyczki wekslowe (771 kont)			385.060,00
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. weksl. (25 kont)		6.848 62	
b) poch. z innych kredytów (2 kont)		137,20	6.985 82
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wartośc. (2 kont)		4.148,00	
b) zabezpieczone hipoteką (3 kont)		19.241,00	
c) zabezpiecz. innymi wartośc. (42 k.)		68.310,40	91.699,40
11. Pożyczki terminowe na zastaw:			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (195 kont)		35.429,46	
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			35.429,46
12. Pożyczki na skrypty dłużne (kont)			
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tytułu układu Konwers. zatwierdz. przez Kom. Konwers. Banku Akceptacyjnego (87 kont)			125.147,45
15. Odsetki zaległe			741,64
16. Nieruchomości			1.275,00
17. Ruchomości			10.306,73
18. Różne			12.333,32
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			5.491,96
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych 1932/33			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem.			871.012,94
21. Depozyty			342.094,57
22. Udzielone gwarancje			21.243 00
23. Inkaso			52.607,44
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			15.988,00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem.			1.302.945,95

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			100.000,00
2. Fundusz zasobowy			6.709,53
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych			
a) bezterminowe (1 kont)		102.59	
b) terminowe (.... kont)			102.59
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych:			
a) bezterminowe (662 kont)		229.255,32	
b) terminowe do 3 mies. (49 kont)		122 538,12	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (739 kont)		115.225 74	467.019,18
8. Rachunki bież. (czekowe, przek. it.p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (21 kont)		81.594,00	
b) osób fizyczn. i prawno-pryw. (86 k.)		75 051,30	156.645,30
9. Salda kredytowe rachunków otw. kred.			63 028,80
10. Zobowiązania inkasowe			913,30
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych		28.055 00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			28 055 00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		30 440 00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			30.440,00
15. Banki i K. K. O. „Loro"			
16. Banki i K. K. O. „Nostro"			
17. Przekazy na Kasę			757 00
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			5.852,10
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			5.295,26
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy 1935			6.194,88
Razem.			871.012,94
22. Różni za depozyty			342.094,57
23. Zobow. z tyt. udzielonych gwarancyj.			21.243,00
24. Różni za inkaso			52.607,44
25. Bank Akceptacyjny			15.988,00
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem.			1.302.945,95

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 R.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	18.300,67	
b) od rachunków bieżących	8.092,00	
c) od redyskonta weksli	1.410,82	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	1.697,45	
e) różne inne	180,38	29.681,32
2. Prowizje wypłacone		200,94
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	28.749,50	
b) świadczenia socjalne	2.688,63	
c) wydatki rzeczowe	12.152,63	43.590,76
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	1.029,80	1.029,80
6. Odpisy na dłużnikach		3.509,80
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		759,35
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego.		
11. Nadwyżka		6.194,88
Razem.		84.966,85

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	43.579 92	
b) od rachunków bieżących	7.986,07	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	2.919,05	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	1.042,05	
g) od K. K. O. i Banków	2.695,64	
h) różne inne		58.222,73
2. Prowizje pobrane		12.754,03
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		5.982,43
8. Różne dochody		8.007,66
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem.		84.966,85

Buchalter: (—) Wł. Naruszkiewicz

Zarząd:
(—)Cz. Czekaliński — Dyrektor
(—) W. Raniecki
(—) Cz. Fluder
(—) J. Nowosielski

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący: (—) E. Jacynicz
Członkowie: (—) L. Hamerliński
(—) F. Mieczyński

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU DZIŚNIEŃSKIEGO W GŁĘBOKIEM.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		5.057 54	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		730,95	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		161,979.54	
d) pozostałość w innych K. K. O.		14 211,85	
e) bony inwestycyjne			181.979,88
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		7.547,75	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje Związków Komunalnych		2.140,00	
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych			9.687.75
5. Banki i K. K. O. „Loro"			
6. Banki i K. K. O. „Nostro"			
7. Weksle zdyskontowane			29 328,3[illegible]
8. Pożyczki wekslowe			276.451.50
9. Weksle protestowane:			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych			
b) pochodz. z innych kredytów (... k.)			206.048.77[1])
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wart. (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezpieczone innymi wart. (.... k.)			63.256,01
11. Pożyczki terminowe na zastaw:			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności			
b) innych wartości (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawn. (.... kont)			
12. Pożyczki na skrypty dłużne			
13. Pożyczki hipoteczne (.... kont)			11.970,00
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdz. przez Komitet Konwers. Banku Akceptacyjnego			140.701.00
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			664 90
18. Różne			564.60
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem.			920.652.76
21. Depozyty			32.609,00
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			37.453,09
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Różni za akcepty			
26. Różni za nasze weksle kaucyjne			549.950,00
Razem.			620.011,09
Ogółem.			1.540.663,85

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy		50.000,00	
2. Fundusz zasobowy		7.245,59	
3. Fundusze specjalne:			
a) inwestycyjny		10 000.00	
b) rezerwowy		34 000.00	101.245,59
4. Fundusz wyrównawczy			500,00
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe (4 kont)		98.106.89	
b) terminowe (7 kont)		31.411.79	129 518,68
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (560 kont)		89 287,57	
b) terminowe do 3 mies. (3 kont)		1.886,25	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (26 kont)		22.815.35	113,989.17
8. Rachunki bieżące *) (czekowe, przekazowe i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publicznych (17 kont)		202.631.64	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (28 kont)		30.184,02	233.115,66
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			3.712.22
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		32.300,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			32 300,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe			278 702,95
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			
15. Banki i K. K. O. „Loro"			
16. Banki i K. K. O. „Nostro"			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			16.553.56
20. Sumy przechodnie (rozlicz międzyokr.)			4.940,25
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			9.786,90
b) za rok sprawozdawczy			
Razem.			920.652,76
22. Różni za depozyty			32.608,00
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			
24. Różni za inkaso			37.453,09
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
27. Weksle własne kaucyjne			549.950 00
Razem.			620.011,09
Ogółem.			1.540.663,85

1) W tej sumie weksli z pożyczek klęskowych z 1929 roku na sumę zł 178.448,46.

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	10.340 88	
b) od rachunków bieżących	7.336.26	
c) od redyskonta weksli	697,60	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	16.358,07	
e) różne inne	258,05	34.99[illegible],86
2. Prowizje wypłacone		
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	15.065.16	
b) świadczenia socjalne	1 267 02	
c) wydatki rzeczowe	4.250,07	20.582,25
4. Podatki i opłaty skarbowe		23 95
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości		435,92
6. Odpisy na dłużnikach		15.709,98
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		2.900,00
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego.		
11 Nadwyżka		9,786,90
Razem.		84.429,86

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	53.753,17	
b) od rachunków bieżących	6 977,08	
c) od pożyczek terminowych na zastaw		
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.	965,42	
f) od papierów wartościowych	474,00	
g) od K. K. O. i Banków	5.240,62	
h) różne inne		67.410,29
2. Prowizje pobrane		2.474 60
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		50.33
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		9.316,23
7. Opłaty na koszty administracji		4.802,47
8. Różne dochody		375,94
9. Odpis funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem.		84.429,86

Księgowy: (—) Sochanowicz Józef

Zarząd:
Naczelnik Zarządu: (—) Czarny Władysław — p. o. Dyrektora Zarządzającego
Zastępca Nacz. Zarządu: (—) Hryniewicz Bronisław

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący: (—) Burchardt Wacław
Członkowie: (—) Mattoszko Włodzimierz
(—) Juszkiewicz Władysław

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI ZWIĄZKU MIĘDZYKOMUNALNEGO W OLKUSZU.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		27.121,43	
b) pozostałość w Banku Polsk. i PKO.		77.750,69	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		54.057 50	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			158.929,62
2. Kupony			2 055,69
3. Waluty obce			
4) Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		29.784,70	
c) listy zastawne i obligacje		32.230,00	
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udz. w Bankach Komunalnych		5.400,00	67.414,70
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (35 kont)			12.587,26
8. Pożyczki wekslowe (1136 kont)			372.572,65
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (14 kont)		13.212,55	
b) pochodz. z innych kredytów (1 kont)		11.487,56	24.700,11
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wart. (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont)			
c) zabezp. innymi wartościami (4 kont)		176.314,51	176.314,51
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (.... kont)			
b) innych wartości* (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			
12. Pożyczki na skrypty dłużne (1 kont)			128 456,25
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (109 kont)			56.669,99
15. Odsetki zaległe			2.798,99
16. Nieruchomości			14.321 00
17. Ruchomości			4.331,59
18. Różne			15.723,71
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem.			1 036.876 07
21. Depozyty			555.948,90
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			27.712,18
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			53.990,00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			1.674.527,15

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy			100.000 00
2. Fundusz zasobowy			20,006,99
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			3.801,30
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe (3 kont)		7.498.97	
b) terminowe (2 kont)		120.247,49	127.746,46
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (1272 kont)		191.258,20	
b) terminowe do 3 mies. (154 kont)		169.160,43	
c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe (: kont)			360.418,63
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. itp.):			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (8 kont)		115.054 03	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (29 kont)		36.143,93	151.197,96
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych		2.316,00	
c) w Bankach Komunalnych i K.K.O.			
d) w innych instytucjach kredytowych			2,316,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akcept.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe			
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje		261.273,91	261.273,91
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18 Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			3 515,58
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			4.958,88
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		1.640,36	1.640,36
Razem.			1 036.876,07
22. Różni za depozyty			555.948,90
23. Zobowiązania z tytułu udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			27.712,18
25. Bank Akceptacyjny			53,990,00
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			1.674.527,15

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	31.991,08	
b) od rachunków bieżących	3.919,42	
c) od redyskonta weksli	529,62	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	5.56	
e) różne inne	124,79	36.570 47
2. Prowizje wypłacone		196,08
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	28.370,25	
b) świadczenia socjalne	2.270.77	
c) wydatki rzeczowe	8.847 41	39.488,43
4. Podatki i opłaty skarbowe		476,61
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości	1.432,10	
b) ruchomości	1.102,48	2.534 58
6. Odpisy na dłużnikach		2.629,02
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		542,54
9. Różne		1.885,02
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		1.640,36
Razem.		85 963,11

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	36 477,78	
b) od rachunków bieżących	24.636,51	
c) od pożyczek terminowych na zastaw		
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecz.		
f) od papierów wartościowych	4.266,08	
g) od K. K. O. i Banków	1.623,46	
h) różne inne	2.714,76	69.718.59
2. Prowizje pobrane		3.905,98
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		664,22
7. Opłaty na koszty administracji		9 698,07
8. Różne dochody		1.976 25
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem.		85.963,11

Buchalter: (—) **W. Gęgotek**

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący: (—) **Józef Dobrek**
Członkowie: (—) **Jan Podworski**
(—) **Józef Urasiński**

Dyrekcja Kasy:
Dyrektor Zarządzający: (—) **Aleksander Machnicki**
Z-ca Dyrektora Zarządzającego: (—) **Wacław Gęgotek**
Członek Dyrekcji: (—) **Józef Ostachowski**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU PŁOCKIEGO W PŁOCKU.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		32.946,82	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		48.364,68	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		29.441,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			110.752,50
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		18.334,20	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		6.545 00	24.879,20
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (.... kont)			
8. Pożyczki wekslowe (2557 sztuk)		543.651,37	543.651,37
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (116 sztuk)		19.807.20	
b) poch. z inn. kredytów* (.... kont)			19.807,20
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpieczone papierami wartośsiow.			
b) zabezpieczone hipoteką (4 kont)		17.695 (0	
c) zabezp. innymi wartośc. (5 kont)		79.414,80	97.109,80
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wart. i książeczek oszczędności (265 sztuk)		38.240.00	
b) innych wartości (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			38.240,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne* (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne* (.... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdz. przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptac. (244 sztuk)			76,526.82
15. Odsetki zaległe			3.320,21
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			5.707,44
18. Różne			15.272,37
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe			4.934,02
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			940.200,93
21. Depozyty			96.927,00
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso i inkaso u korespondnetów			36,999,37
24. Kaucje (zastawy) obce			882,00
25. Wątpliwe należności			2.459.30
Ogółem			1.077.468.59

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			69.385,00
2. Fundusz zasobowy			368.23
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			162,97
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe (7 kont)		35.573,20	
b) terminowe (1 kont)		15.501,50	51,074.70
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (1860 kont)		373.315,44	
b) terminowe do 3 mies. (42 kont)		121.800,15	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (29 kont)		84.522.15	579.637,74
8. Rachunki bieżące *) czekowe, przekazowe i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (37 kont)		66.481.19	
b) osób fiz. i prawno-pryw. (57 kont)		89,370.00	155.851,19
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			3 886.00
10. Zobowiązania inkasowe			386.80
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim		3.500.00	
b) w Bankach Państwowych		23 255.00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		5 900 00	
d) w innych instytucjach kredytowych			32,655,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		13.500,00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			13.500,00
15. Banki i K. K. O. Loro			20.530,00
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			3,261.67
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			8.108.16
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy 1935			1.393.47
Razem			940.200,93
22. Różni za depozyty			96 927,00
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			
24. Różni za inkaso			36.999.36
25. Różni za kaucje (zastawy) obce			882,00
26. Różni za wątpliwe należności			2.459,30
Ogółem			1.077.468,59

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW za 1936 rok.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	26.177,42	
b) od rachunków bieżących	4.806,15	
c) od redyskonta weksli	2,662,69	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie		
e) różne inne	3.46	33.649,72
2. Prowizje wypłacone		14.20
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	21,609.45	
b) świadczenia socjalne	2,254.49	
c) wydatki rzeczowe	9.736 51	33.600,45
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amartyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości		477.23
6. Odpisy na dłużnikach		4.446,16
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		73,30
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrówn.		162,97
11. Nadwyżka		1.393,47
Razem		73.817,50

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	60.386,85	
b) od rachunków bieżących	7.740.82	
c) od pożyczek terminowych na zastaw		
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	810,75	
g) od K. K. O. i Banków		
h) różne inne	472,00	69.410,32
2. Prowizje pobrane		2.983.22
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		682,40
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		443,31
8. Różne dochody		980.55
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		73 817,50

Rada Kasy:
Przewodniczący: (— Leon Rożałowski — Starosta
Członkowie: (—) Łucjan Dłużniewski (—) Jan Madany
(—) Adam Stefański (—) Jan Klekowiecki

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący: (—) Zygmunt Szwech
Członkowie: (—) Wincenty Ners
(—) Leon Dorobek

Dyrekcja:
(—) Bronisław Perzyński — Dyrektor Zarządzający
(—) Bogusław Przygodzki — Zast. Dyrektora
(—) Jan Niedzielak — Członek Dyrekcji

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU SOCHACZEWSKIEGO W SOCHACZEWIE

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		5.296,83	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		56,94	
c) pozost. w Bankach Państw. i Kom.		13.763,25	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne		600.00	19.717,02
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		5.703.78	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		4.000,00	9.703.78
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (.... kont)			
8. Pożyczki wekslowe (1655 kont)			375.270,56
9. Weksle protestowane			
a) pochodz. z dysk. i poż. wekslowych (179 kont)		24.071,70	
b) pochodz. z innych kredytów (... k.)			24.071,70
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpieczone papierami wartościowymi (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezp. innymi wartościami (1 k.) K. K. O. m. Sochaczewa w likwid.		41.670,58	41.670,58
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (34 kont)		2.926,17	
b) innych wartości (2 kont)		73,50	
c) pożyczki zakładu zastawn. (.... k.)			2 999.67
12. Pożyczki na skrypty dłużne (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tyt. układów konwers. zatwierdzonych przez Kom. Konwersyjny Banku Akceptacyjnego			
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			3.150,00
18. Różne			4.403.83
19. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			388,30
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			481.375,44
21. Depozyty			94.188,70
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			81.099.11
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			656.663.25

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			50.000,00
2. Fundusz zasobowy			471,40
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędn. instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe (.... kont)		6.972,54	
b) terminowe (.... kont)		59.021.71	65,994,25
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (3 kont)		109.127.74	
b) terminowe do 3 mies. (14 kont)		24.526.96	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe 8 kont)		13.579,44	147.234 14
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. itp.):			
a) instyt. państw., samorząd. i innych prawno-publ. (10 kont)		94.386,39	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (37 kont)		85.801 63	180.188.02
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			1.401,00
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych		16.050,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych			16.050.00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		4.800,00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			4.800,00
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			9.882,92
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			5.246,01
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		107,70	107,70
Razem			481.375,44
22. Różni za depozyty			94.188,70
23. Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			81.099,11
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			656.663,25

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	10.461,21	
b) od rachunków bieżących	8 383 48	
c) od redyskonta weksli	3.723,01	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	214,12	
e) różne inne	191,85	22.973,67
2. Prowizje wypłacone		10,90
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	18.251,60	
b) świadczenia socjalne	1.395,06	
c) wydatki rzeczowe	7.246,42	26 893,08
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	287.70	287,70
6. Odpisy na dłużnikach		625,20
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		260.72
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrównawczego		
11. Nadwyżka		107,70
Razem		51.158,97

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	32 432,59	
b) od rachunków bieżących	4.359,15	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	200 80	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecznych		
f) od papierów wartościowych	90.00	
g) od K. K. O. i Banków	667,01	
h) różne inne	398,75	38 148,30
2. Prowizje pobrane		11.244,42
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		1.691,25
8. Różne dochody		75,00
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		51.158,97

Buchalter: (—) M. Artysz

Komisja Rewizyjna:
(—) Wach Władysław
(—) Inż. Wołodkiewicz Arkadiusz
(—) Stodulski Władysław

Zarząd:
(—) Artysz Michał, p. o. kier.
(—) Osiecki Stanisław
(—) Trawiński Józef

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU IŁŻECKIEGO W WIERZBNIKU.

Bilans roczny netto na dzień 31-go grudnia 1936 r.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		14.501 18	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		14.661,70	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		46.401,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			75.563,88
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe:			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		23.820,56	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje zwiazków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bank. Komunaln.		2.750,56	26.570,56
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (56 kont)			3 852,00
8. Pożyczki wekslowe (2066 kont)			268.250,95
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dyskonta i poż. wekslowych (125 kont)			
b) pochodz. z innych kredytów (.... k.)		18.574.50	18.574.50
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wartośc. (.... k.)			
b) zabezpieczone hipoteką (2 kont)		5.212,00	
c) zabezpiecz. innymi wartośc. (3 kont)		30.801,05	36.013,05
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wart. i ks. oszcz. (130 k.)		14.083,30	
b) innych wartości (124 kont)		21.308,02	
c) pożyczki zakładu zastawniczego			35.391,32
12. Pożyczki na skrypty dłużne (kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (kont)			
14. Należności z tyt. układów konwers. zatwierdzonych przez Komitet Konwers. Banku Akceptacyjnego (218 kont)			110.929,46
15. Pomoc Skarbu Państwa z tyt. układów konwersyjnych			3.701,04
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			2.537,00
18. Różne			648,88
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			1.506,18
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			583.538,82
21. Depozyty		1.118,00	
22. Udzielone gwarancje. Akcepty Kasy w Państw. Banku Rolnym		85 304,00	
23. Inkaso		24.630,13	
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego		74.880,00	185.932,13
25. Pokrycie Funduszu Eemerytalnego			
Ogółem			769.470,95

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			50.000,00
2. Fundusz zasobowy			5.241,23
3. Fundusze specjalne			
a) Na budowę domu własnego		581,00	
b) Rezerwa na należności wątpliwe		3.238,33	3 819,33
4. Fundusz wyrównawczy			103,06
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych *			
a) bezterminowe (1 kont)		88 397,00	
b) terminowe (.... kont)			88.397,00
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych *)			
a) bezterminowe (1131 kont)		167.032,56	
b) terminowe do 3 mies. (.... kont)			
c) terminowe ponad 3 mies. i warunk.			167.032,56
8. Rachunki bieżące (czek., przek. it.p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (21 kont)		24.564,70	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (16 kont)		2.631,53	27.196,23
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			28.671 68
10. Zobowiązania inkasowe			99,50
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		2.425,00	
c) w Bankach Komunalnych i K.K.O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			2.425,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			54.140,00
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		115.130,00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje		25.500,00	140.630,00
15. Banki i K. K. O. Loro			440,00
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			292,66
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			739,72
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			8.917,74
21. Nadwyżki: a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			5.393,11
Razem			585,538,82
22. Różni za depozyty		1.118 00	
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.		85.304.00	
24. Różni za inkaso		24.630.13	
25. Bank Akceptacyjny		74.880,00	185.932,13
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			769.470,95

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	9.991,79	
b) od rachunków bieżących	681.64	
c) od redyskonta weksli	116.06	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	6.023.40	
e) różne inne	1 954.61	18.767,50
2. Prowizje wypłacone		121,81
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	15 0.9.60	
b) świadczenia socjalne	1.200,64	
c) wydatki rzeczowe	7.480,99	23.741,23
4. Podatki i opłaty skarbowe		64,00
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	626,50	626,50
6. Odpisy na dłużnikach		6.565,33
7. Różnice kurs. na r-kach w walut. obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne. Rezerwa na należności wątpliwe		3.238 33
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrównaw.		19.06
11. Nadwyżka		5.393.11
Razem		58.536,87

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	31.047,96	
b) od rachunków bieżących	2.132.80	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	784,75	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecznych.		
f) od papierów wartościowych	1.458,00	
g) od K. K. O. i Banków	2.520.79	
h) różne inne	4 195,09	42.139,39
2. Prowizje pobrane		9.000,82
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		19.06
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		3.238 33
7. Opłaty na koszty administracji		4.134,92
8. Różne dochody		4,35
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		58.536,87

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący: (—) Komornicki Józef
Członkowie: (—) Szymański Marian
(—) Płusa Feliks

Dyrekcja:
Dyrektor Zarządzający: (—) Tomaszewski Otton
Zastępca: (—) Rudziński Marian
Członek: (—) Salwa Jan
Buchalter-Pełnomocnik: (—) Sokół Edward

Redaktor odpowiedzialny: Bolesław Obszyński. Wydawca: Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o.

Drukarnia Samorządowego Instytutu Wydawniczego, Warszawa, ulica Miodowa Nr. 6.